

Omslagfoto: Harry Meijer/Hollandse Hoogte

444 **Advocaten laten bij vreemdelingenbewaring veel steken vallen**, omdat ze ongemotiveerd zijn. Maar 'ook goede advocaten en rechters maken fouten, door de steeds wisselende regelgeving'. De Orde wil gezamenlijk zoeken naar verbeteringen. Volgens advocaten moet dan het hele systeem onder de loop.

456 De nieuwe, veelal dwingendrechtelijke **regeling van de verzekeringsovereenkomst** sinds 1 januari jl. is niet alleen een codificatie van oud recht. Zo is er nu proportionaliteit tussen verzaken van de mededelingsplicht en recht op uitkering. En de verjaringstermijn is op drie jaar gesteld.

462 Er studeren minder juristen af, er vertrekken meer (senior) medewerkers en andere zakelijk dienstverleners bevissen intensiever de vijver van jong talent. Advocaten maken bovendien andere keuzes op de balans van leven en werk. Hoe kunnen de kantoren hun **nijpende positie op de arbeidsmarkt** verbeteren?

IN DE VOLGENDE NUMMERS

- ▶ Verjaring van overtredingen
- ▶ Opsluiting in uitzetcentra
- ▶ Kronieken arbeidsrecht, bestuursprocesrecht en mededingingsrecht
- ▶ Tips voor contact met de media
- ▶ Precontractuele aansprakelijkheid

ARTIKELEN

456 Nieuw verzekeringsrecht is meer dan codificatie
Jacco van der Meent

460 Welke boetes moeten worden betaald door de werkgever?
Lucien Ridderbroek

462 Arbeidsmarkt en loopbaanbeleid onder druk: Parels vissen in lege vijvers
Gerard Tanja en Rob van Otterlo

466 Nationaliteit Ayaan Hirsi Ali (2): Het afscheidscadeau
Marijn Jansen

VASTE RUBRIEKEN

444 ACTUALITEITEN

- ▶ 'Rotte appels' laten vreemdelingen ten onrechte vastzitten
- ▶ Slow Books, *Joost Beversluis*
- ▶ Lezersonderzoek: veel lezers, ruime voldoende én wat gebreken
- ▶ Pas ontdekt: de parlementair advocaat
- ▶ Spideren
- ▶ Ahold-proces: zwartjurken verstrikt in een hype
- ▶ Zwarte lijst van wanbetalende cliënten
- ▶ 'Markt is goede dienaar en slechte meester'
- ▶ 'Cliënten willen dat advocaten ook buiten de rechtszaal ruzie maken'

468 **DE CULTUUR VAN**
Lucas van Eeghen
Jan Pieter Nepveu

471 REACTIES EN BRIEVEN

- ▶ Alimentatie innen in de VS
- ▶ Raden van Toezicht over Van Wijmen

475 DISCIPLINAIRE BESLISSINGEN

VAN DE ORDE

- 455** ▶ Van de deken: Schijnwerpers
- 474** ▶ Voortgezette Stagiaire Opleiding en Permanente Opleiding
- 474** ▶ Personalia

455 COLOFON

Reacties op onderzoek naar rechtsbijstand bij vreemdelingenbewaring

‘Rotte appels’ laten vreemdelingen mogelijk maandenlang ten onrechte vastzitten

Lex van Almelo, journalist

‘Het rapport over de rechtsbijstand aan vreemdelingen in vreemdelingenbewaring is erg op de advocaten gefixeerd,’ zegt Lotje van de Puttelaar. De Orde erkent de problematische houding van ‘wanpresteerders’ en wil het voortouw nemen bij het gezamenlijk zoeken naar verbeteringen. Volgens advocaten moet dan het hele systeem onder de loep worden genomen.

De conclusies van het verleden week gepubliceerde onderzoek naar de kwaliteit van de rechtsbijstand voor vreemdelingen in vreemdelingenbewaring,¹ zijn hard en onverbloemd verwoord. ‘Één van de hoofdconclusies van het onderzoek (...) moet zijn dat er een kleine groep advocaten is die overduidelijk niet waarmaakt wat er van een bewaringsadvocaat verwacht mag worden, of wat deze zelf in gemoede mag geloven nog rechtvaardig te zijn. Een deel van deze groep wanpresteerders is malafide te noemen, waar zij zich bedienen van onoirbare praktijken als het herhaaldelijk en zonder bericht van verhindering niet verschijnen op de zitting, geen enkele kennis van zaken tonen of met valse voorwendselen nieuwe cliënten werven. (...) Het blijkt dat menigeen weet wie deze “rotte appels” zijn, maar dat niemand de verantwoordelijkheid op zich durft of wil nemen om te proberen deze personen daarop te wijzen of onder de aandacht van de tuchtrechter te brengen. (...) Het systeem laat te veel ruimte aan de ‘rotte appels’ die niet alleen het imago van de advocatuur schaden maar ook menige vreemdeling mogelijk maandenlang ten onrechte laten vastzitten.’

ADVOCAAT VAAK AFWEZIG

De bevindingen geven alle aanleiding tot deze harde conclusies. Nadat de Raad voor de Rechtsbijstand signalen had gekregen over de slechte kwaliteit heeft hij het onderzoeksinstituut IVA van de Universiteit van Tilburg aan het werk

Advocaten laten steken vallen omdat ze ongemotiveerd zijn, door het gebrek aan juridische winst, maar, zegt vreemdelingenadvocaat Peter Paul Mol: ‘Het is onmogelijk de wekelijks veranderende regelgeving bij te houden; ook goede advocaten en rechters laten daardoor steken vallen.’

gezet. De onderzoekers hebben gesproken met de vreemdelingenpolitie en met vreemdelingenrechters en hebben een schriftelijke enquête gehouden onder advocaten. De onderzoekers hebben niet alleen uitwassen aan het licht gebracht. In het oog springen ook de structurele problemen, die zich niet beperken tot de 15% ‘wanpresteerders’.

Zo is volgens de vreemdelingenpolitie bij slechts één op de vijf ‘eerste gehoren’ – het eerste gesprek van de IND met de asielzoeker – een advocaat aanwezig. Rechters schatten dat advocaten bij één op de 10 zittingen voor het ‘eerste beroep’ afwezig zijn, terwijl zij bij de behandeling van vervolgberoepen naar schatting in drie van de tien gevallen verstek laten gaan. De communicatie met cliënten verloopt meestal schriftelijk. Desondanks ontvangen de advocaten de volledige toevoegingsvergoeding.

MEER CONTROLE

De onderzoekers komen met een waslijst van aanbevelingen, die Frans Ohm namens de Raad

voor de Rechtsbijstand heeft voorbesproken met de Orde. Zo moet de Raad voor de Rechtsbijstand voortaan hogere eisen gaan stellen aan de advocaten en beter gaan controleren of de advocaten daadwerkelijk zijn verschenen. De Orde zou meer mogelijkheden moeten krijgen om rotte appels te verwijderen. De advocaten moeten meer cursussen gaan volgen.

Frans Ohm: ‘Wij moeten als Raden ook de hand in eigen boezem steken. Wij gaan de controle verbeteren. Als advocaten niet aanwezig zijn geweest bij het gehoor of op de zitting, krijgen zij een lagere vergoeding. Verder gaan wij advocaten via de voorwaarden verplichten om zich bij te scholen.’

Vreemdelingenadvocaat Julien Lescuere juicht het toe. ‘Het is in andere sectoren heel normaal dat bij toevoegingen wordt gecontroleerd of de advocaat aanwezig was en deze een lagere vergoeding krijgt als dat niet zo is. Helaas zijn de uitkomsten van het onderzoek voor mij niet verrassend.’

Voorzitter Loes Vellenga van de Vereniging voor

Asieladvocaten en -Juristen Nederland: 'De inschrijvingseisen voor piketadvocaten zijn belachelijk laag en er wordt helemaal niet getoetst of de ingeschreven advocaten daar ook echt aan voldoen. De problemen spelen al jaren.'

ROT SYSTEEM

'Het is belangrijk dat we ons meer richten op die 15% wanpresterende advocaten in plaats van de 85% advocaten die het goed doen lastig te vallen met allerlei regels,' zegt Lotje van de Puttelaar, portefeuillehouder gefinancierde rechtshulp en asielzaken van de Algemene Raad. Dat neemt niet weg dat zij in haar reactie aan het *Advocatenblad* vooral stilstaat bij de structurele problemen waarmee de bonafide vreemdelingenadvocaten kampen. Zij moeten vaak lang reizen en wachten als ze een cliënt willen bezoeken of bijstaan. En dan is de toevoegingsvergoeding laag. Dat advocaten vooral schriftelijk communiceren met een cliënt, valt dan ook te begrijpen. 'De communicatie tussen advocaat en cliënt wordt vaak bemoeilijkt omdat de advocaat niet weet waar de cliënt zit. Daarom zou ik er voor zijn dat er een functionaris komt die de contacten regelt. Een ander probleem is dat advocaten de documenten vaak te laat krijgen en alvast beroep moeten aantekenen zonder de beslissing te kennen. Dat gaat natuurlijk ten koste van de kwaliteit.'

Omdat de communicatie tussen advocaten en de IND ook in bredere zin slecht verloopt, stellen advocaten volgens Julien Lescuere onnodig vaak vervolgberoep in. Dan móet de IND wel reageren. 'Maar dat is een dure manier voor de belastingbetaler.'

Volgens vreemdelingenadvocaat Peter Paul Mol ('ik doe zelden een bewaringszaak') werkt de wetgever fouten in de hand. 'De regelgeving verandert wekelijks. Het is onmogelijk alles bij te houden, tenzij je het hele weekend studeert. Ook goede advocaten en rechters laten daardoor steken vallen.'

LEUGENS IN PROCES-VERBAAL

Volgens de onderzoekers laten advocaten vaak steken vallen omdat zij ongemotiveerd zijn. In de meeste bewaringszaken valt juridisch namelijk geen winst te behalen. Van de Puttelaar hoopt dat met een cursus te ondervangen. Wellicht kan Lescuere daar komen doceren. 'Het gaat er ook om dat je de cliënt bijstaat. Die heeft informatie nodig en zit vaak ook met andere problemen.' Lescuere hekelt de houding van rechters en politie. 'De rechters zijn zeer kritisch over de advocaat, maar enige zelfreflectie zou geen kwaad kunnen. Als je ziet hoe gemakkelijk de rechter uitgaat van wat er in het procesverbaal staat, zelfs als dat innerlijke tegenstrijdigheden bevat. Wanneer je daar als advocaat op wijst, zegt de rechter: het is toch ambtsedig opgemaakt. Dat antwoord is te gemakkelijk. Er staan namelijk vaak onjuistheden in het procesverbaal. Bijvoorbeeld dat de verzoeker heeft aangegeven er geen bezwaar tegen te hebben dat de advocaat niet bij het eerste gehoor aanwezig is en pas later wordt gewaarschuwd. Toen ik dat eens navroeg bij een cliënt, wist deze van niets.'

NOOT

- 1 De kwaliteit van de rechtsbijstand voor vreemdelingen in vreemdelingenbewaring in Nederland, zie www.iva.nl/index.php.

column

JOOST BEVERSLUIS

Slow Books

Eerder deed ik in deze rubriek de toezegging om ook eens iets aardigs te zeggen over Kluwer. Het komt er maar niet van. Mij speelt duidelijk parten een gebrek aan oog voor het goede in Kluwer. Ik weet dat er veel goed is. Het zijn evenwel de minder goede dingen die opvallen en de inspiratie vormen voor deze schrijverij.

Ik start graag in het verleden. Welnu, in dat verleden was mijn kantoor bescheiden bibliotheek gerubriceerd bij Kluwer als 'wetenschappelijke bibliotheek'. Jaarlijks kwam in die periode een prettig en *cultured* manspersoon van Kluwer langs die deze *ranking* bevestigde. Hij suggereerde dat de vakken in de kasten beter gevuld zouden worden als we nóg een in groen gestoken losbladige er bij namen. En hij verlengde de (kwantum)korting wegens het wetenschappelijke karakter van onze afname met één jaar. We gloeiden altijd van trots, genoten van 's mans prettige optreden en conversatie en lieten zonder aarzeling de extra groene banden komen.

Daarna is er veel gebeurd. Kluwer expandeerde, de aandelen kwamen te *floaten* en haar directie(s) kregen te maken met wildvreemden die alleen de *Financial Times* lezen, maar wel heel geconcentreerd. Alle prettige en *cultured* manspersonen werden ontslagen. Alleen cyclopische kasten konden de aangeboden vlakken van groen nog bevatten. Over de status van wetenschappelijke bibliotheek hoorden we weinig meer omdat niemand meer kwam. Maar de korting bleef.

Nu kreeg ik een brief d.d. 26 juni van Kluwer, Harm Jan Driessen, waarin de kwantumkorting wordt ingetrokken voor boeken en losbladigen. Mag niet meer vanwege de Wet vaste boekenprijs. Wet bekeken op www.vasteboekenprijs.nl (waarnaar de brief verwijst). Wat daarvan te zeggen?

Allereerst dat de wet vreemd genoeg niet in het Frans is gesteld. Hij ademt de behoudzucht en ingenieuze regelwoede die de Franse Republiek ontwikkelt als het gaat om de verdediging van *Le Monde de Papa* inzake voedsel en drank. De mijnwet vormde een laatste, gelukkige herinnering aan de overheersing door genoemde glorieuze natie en taal, maar werd vervangen. Een gemiste kans dus.

Belangrijker is dat ik niet geloof dat de wetgever Kluwers groene vlakvulling, en hetgeen mijn kantoor daarvoor neertelt ter instandhouding van haar wetenschappelijke bibliotheek, op het oog had bij het wetgeven van de Wet vaste boekenprijs. En dat – *on y est alors* – zou m.i. voor Kluwer aanleiding moeten zijn de ons zo dierbare korting inzet te maken van een proefprocesje, gewoon, als een daad van klantvriendelijkheid. En dan zijn Harm Jans 'excuses voor het ongemak' misschien net iets te goed voor de *floating* en wat te mager voor een goed gevoel als afnemer.

Dat romans niet kunnen worden weggegeven naast de kauwgum in het laatste schap voor de kassa, daar valt misschien iets voor te zeggen. Maar dat Harm Jans uitgaven – deel van de *fast world* van geconcentreerde FT-lezers, *floating* en reorganisaties die op de beurs enthousiast worden ontvangen – 'slow books' zouden zijn waarop geen korting valt te geven zonder verlies van onze boekcultuur, dat wil ik wel eens getoetst zien. Aldus – ongeveer – schreef ik intussen Kluwer.

Lezersonderzoek: veel lezers, ruime voldoende én wat gebreken

Afgelopen voorjaar heeft Blauw Research te Leiden in opdracht van Elsevier Juridisch (uitgever van het *Advocatenblad* en *Orde van de Dag*) en de Orde onderzoek gedaan naar het leesgedrag en de leesbehoefte van lezers van *Advocatenblad* en *Orde van de Dag*. Daaruit bleek dat advocaten het blad goed waarderen (met gemiddeld een 7,4) en dat de actualiteit van de Orde van de dag, dat wordt gelezen door tweederde van alle advocaten, bijzonder op prijs wordt gesteld. Wat de actualiteiten aangaat: de actualiteitenrubriek waarin dit bericht is opgenomen wordt het best gelezen, door 63% van de advocaten namelijk, tegenover 60% die de juridische artikelen en artikelen over de beroepspraktijk leest. Het blad wordt nog altijd door vrijwel alle advocaten gelezen; slechts 2% leest het niet. Gemiddeld leest men een half uur per nummer.

Wat de dekking van de rechtsgebieden betreft doet het blad het goed op burgerlijk procesrecht, strafrecht en de algemene praktijk. Maar omdat telkens een derde van de advocaten zich bezighoudt met respectievelijk ondernemingsrecht, arbeidsrecht en burgerlijk procesrecht, en omdat bijna de helft managementtaken verricht, kan worden geconcludeerd dat de lezers meer behoefte hebben aan stukken over arbeidsrecht, ondernemingsrecht en management van het kantoor. Op het gebied van het arbeidsrecht probeert de redactie actiever te zijn, maar wat valt er niet allemaal onder 'ondernemingsrecht' en 'management'? De redactie zoekt nog uit aan welke concrete onderwerpen ze meer aandacht kan besteden.

ROMMELIG

Eenzelfde soort beraad vindt plaats over de specials. Ter voorbereiding op de jaarlijkse Ordevergadering wordt een septembernummer van het blad alleen door de Orde geproduceerd, terwijl de redactie aan het eind van het jaar een feestelijk 'kerstnummer' zonder bijdragen van de Orde maakt. De Orde- en redactiespecial lijken minder dan de helft van het gebruikelijke lezerspubliek te trekken. Maar misschien waren die cijfers zo laag omdat de respondenten niet weten wat er met 'redactiespecial' en 'Ordespecial' wordt bedoeld. Via de Orde van de Dag probeert de redactie dat alsnog na te gaan.

Behoorlijk kritisch waren de lezers over de indeling van het blad. De helft van de lezers vindt de indeling duidelijk, dat was vijf jaar geleden nog 86%; de rest vindt het niet overzichtelijk. Daarom zal de uitgever de vormgeving zo veranderen dat het blad rustiger oogt en dat de lezer meteen ziet in welk deel van het blad hij of zij zich bevindt. Ook de omslag als 'aantrekkelijke richtingaanwijzer' zal hierbij worden betrokken.

Ten slotte waren de lezers ronduit negatief over 'de naslagfunctie' van het blad. Dat kan te maken hebben met ontevredenheid over of onbekendheid met (het bestellen van) de jaarbanden. Dat het hele archief van het blad (sinds 1996) digitaal kan worden doorzocht op BalieNet, weet niet iedereen. Of men ziet op tegen het regelen van het BalieNet-certificaat, omdat dat nogal wat voeten in de aarde had. De verkrijging van het certificaat is inmiddels behoorlijk vereenvoudigd. Dit zal in het blad duidelijk worden gemaakt, evenals de manier waarop de jaarbanden kunnen worden aangevraagd. (LH)

Pas ontdekt: de parlementair advocaat

Rob Polak

Rob Polak (45, De Brauw Blackstone Westbroek) blijkt sinds vorig jaar 'parlementair advocaat' te zijn. Advocaat Niels Koeman verwees afgelopen week in het *Advocatenblad* naar dit tot dan toe nogal onbekend fenomeen. Volgens Steven Oostlander, hoofd van het onderzoeksbureau van de Tweede Kamer die de term bedacht, kreeg de Kamer behoefte aan een dergelijke externe juridisch adviseur omdat landsadvocaat Bert-Jan Houtzagers zich bij parlementaire enquêtes beriep op 'conflicts of interest', als hij de minister had

geadviseerd. Polak: 'De afspraken zijn in 2004 gemaakt, en in 2005 is het op gang gekomen. Ik was al eerder bij parlementaire enquêtes betrokken, bij de Bijlmerenquête en de bouwenquête als advocaat van partijen, en bij de enquête over Srebrenica adviseerde ik de Kamer.' Oostlander: 'De parlementair advocaat is het gevolg van een ambtelijk initiatief, er ligt nog geen kamerbesluit aan ten grondslag. We evalueren een en ander eind dit jaar. We hebben overigens wel gekeken naar de aanbestedingsplicht, maar de geschatte totaalbedragen waren zodanig dat het in ieder geval beneden de Europese en Nederlandse drempels viel.' (LH)

Spideren, kleine doorbraak in uitgeefland

Charlotte Helmer, RBI

De discussie over toegankelijkheid van juridische bronnen sleept al jaren. Juridische uitgeverijen als Kluwer, Sdu en Reed Business Information bescher-

& Overy: 'Kluwer kan ons niet vertellen dat we een Kluwer boek in de bibliotheek op de bovenste plank en in het donker moeten zetten, over het aanbieden van digi-

men hun informatie, tot ongenoe-gen van de advocatuur. De Commissie Uitgevers Contacten, een koepel van gebruikers van juridische informatie, heeft de wensen van afnemers tot het ontsluiten van bronnen door eindgebruikers met eigen systemen diverse malen met uitgevers besproken. Onlangs lijkt er een kleine doorbraak te hebben plaatsgevonden. Kluwer ondersteunt het *spideren* – het digitaal doorzoeken van digitale bronnen – door afnemers, in dit geval door Allen & Overy. Mart van de Kerkhof van Allen

tale bronnen aan onze gebruikers beslissen we ook graag zelf. Met de abonnementen die we eerder hadden afgesloten op de digitale producten hebben we nu ook een technische oplossing en een overeenkomst over het ontsluiten van de bronnen op een eigen platform.' Hoeveel geld met de deal is gemoeid, wil Van de Kerkhof niet zeggen: 'het gaat in ieder geval niet om enorme bedragen'.

Binnenkort in het Advocatenblad meer over ontwikkelingen op het gebied van toegankelijkheid van (digitale) juridische bronnen.

Jeroen Smit,
publicist, presentator en trainer

Advocaat en journalist; wat lijken ze toch ontzettend veel op elkaar. Allebei gepassioneerde dienstverleners, allebei vakmensen in dienst van iets groots en meeslepends. Altijd aan het werk, want dat werk is nooit af. Dat kan ook niet als je verdediger van de rechten van een mens bent of waakhond van de democratie. Werkend tussen recht en onrecht moeten constant stenen worden gelicht, om vervolgens de juiste woorden en zinnen te vinden die de boodschap overtuigend communiceren. De één richt zich op de rechter in toga, de ander op de talloze rechters achter krant, of voor radio en beeldscherm. Ze lijken op elkaar en toch verstaan ze elkaar slecht. Dat is mij weer eens duidelijk geworden tijdens het Ahold-proces. Twintig lange dagen

Ahold-proces: zwartjurken verstrikt in een hype

zaten we met z'n allen in de Van Namenzaal op de Amsterdamse rechtbank. Tientallen pauzes haalden we dezelfde broodjes en koffie in de hal en werden er talloze pogingen ondernomen om in gesprek te komen. Het lukte maar mondjesmaat. Want het wantrouwen zit diep. Bij de 'zwartjurken' (een typering van voormalig Ahold-ceo Cees van der Hoeven) overheerste de gedachte dat journalisten gevaarlijk zijn en dat je maar beter je mond kan houden. En zo wordt praten met journalisten inderdaad gevaarlijk, want wantrouwen werkt niet. Jammer is dat, en helemaal niet nodig.

Advocaten klagen graag en veel over journalisten. In de Ahold-kwestie kreeg het afgeven op de media zelfs een hoofdrol. In pleidooien stelden de raadslieden keer op keer dat de media het niet hadden begrepen. Dat ze een hype hadden gecreëerd, met vreselijke gevolgen voor hun cliënten.

Mr. Ed van Liere (Simmons en Simmons), de verdediger van ex Ahold-CFO Michiel Meurs, stelde: 'Van een schandaal bij Ahold was geen sprake, dat is later nooit anders geworden, ondanks de beeldvorming.' Mr. Mischa Wladimiroff (Wladimiroff & Waling), verdediger van Cees van der Hoeven begon zijn pleidooi

Foto: Jeroen Oerlemans

met de constatering: 'De kwestie Ahold is een hype. Het Openbaar Ministerie is hierin volledig meegegaan en lijkt zich eerder te baseren op krantenknipsels en andere publicaties dan op de feiten.'

Ik heb me verbaasd over deze boosheid onder advocaten. Natuurlijk, media vatten het nieuws samen, maken scherpe keuzes en vergroten sommige zaken daarbij uit. Maar verreweg

beetje gelijk. Journalisten hebben weinig tijd, weinig ruimte. Ze moeten snel leveren en dus snel conclusies trekken. En dat gaat ook regelmatig mis. Daarom hierbij een suggestie.

Dames en heren advocaten, neem het heft in eigen hand en begin een persoonlijk weblog. Doe daar verslag van belangrijke zaken, commentarieer de ontwikkelingen op het vakgebied. Gebruik begrijpelijke woorden, zet de feiten goed op een rij en hang er alle belangrijke documenten aan. Maak ruimte voor reacties en discussie.

Zo zorgt u ervoor dat iedereen in principe kan weten waar u staat. U leert bovendien wat een groter publiek bezig houdt. Inmiddels leest ruim 30 procent van de Amerikanen weblogs en haalt daar steeds meer nieuws vandaan.

Zo creëert u uw eigen medium. Sommigen journalisten (de goede) zullen er blij mee zijn, want ze worden geholpen in hun werk. Andere (de slechte) zullen het als broodroof ervaren. Maar met hen hoeft u geen medelijden te hebben, voor hen was er toch al er geen toekomst.

GEMAKKELIJK WEGKOMEN

Oud-topman Van der Hoeven werd veroordeeld tot een voorwaardelijke gevangenisstraf van negen maanden en € 225.000. Deken Els Unger zei op 6 juli in het blad *Ondernemen* dat zij persoonlijk vond dat Cees van der Hoeven tot een celstraf veroordeeld had moeten worden. 'De perceptie is nu dat deze mensen gemakkelijk wegkomen. Ik kan dat wel begrijpen', stelde Unger. 'Als je ziet welke belangen ermee gemoeid waren – vele duizenden beleggers zijn door deze affaire gedupeerd en het vertrouwen in het grote bedrijfsleven is enorm geschaad – vind ik de voorwaardelijke straffen geen zware straf.' (red.)

Zwarte lijst van wanbetalende cliënten

Michel Knapen, journalist

Over twee jaar is de voltallige advocatuur aangesloten bij Cardec, verwacht directeur mr. P. Dietz de Loos. Dan weten alle advocaten welke (potentiële) cliënten non-betalers zijn, met wie ze beter niet in zee kunnen gaan. Dan kunnen tarieven van advocaten ook omlaag.

Iedere advocaat heeft ermee te maken gehad: Een cliënt die zijn rekening niet betaalt. Dat kost niet alleen herinneringen en aanmaningen, maar vaak genoeg kan de advocaat naar zijn geld fluiten. Had de advocaat van te voren geweten van de twijfelachtige betalingsreputatie van de cliënt, dan had hij hem waarschijnlijk geweigerd.

Dat laatste is tegenwoordig mogelijk. Net zoals Bureau Krediet Registratie (BKR) banken en andere kredietverstrekkers behoedt om met dubieuze debiteuren zaken te doen, zo probeert het Centraal Advocaten Register Declaraties B.V. (Cardec, zie www.cardec.nl) te voorkomen dat advocaten de dupe worden van cliënten die niets meer van zich laten horen als de factuur eenmaal op de mat ligt.

Want 'overkreditering' is in de advocatuur een groot probleem, stelt Cardec-directeur en advocaat P. Dietz de Loos. 'In de advocatuur wordt jaarlijks ruim 1,6 miljard euro omgezet. Uit ons eigen onderzoek blijkt dat de grote kantoren twee procent van hun omzet moeten afschrijven, omdat het niet te innen is. Bij de kleine kantoren ligt dat percentage zelfs op tien à twaalf. Het gaat dus om gigantische bedragen die nooit worden voldaan.' Omdat het onderzoek 'vertrouwelijk' was, wil Dietz de Loos de resultaten niet openbaar maken.

Cardec moet het antwoord worden op de inmiddels afgeschafte Gedragsregel 22: een advocaat mag een dossier niet overnemen als de rekening bij de vorige advocaat niet is betaald. Maar met onbetaalde rekeningen kan

de advocatuur niet goed functioneren, stelt Dietz de Loos. 'Het is daarom in het belang van alle rechtzoekenden dat facturen wel worden betaald. Daarnaast worden de advocatentarieven met een opslag verhoogd, waarmee de niet-betalde facturen worden gedekt. De correct betalende cliënt betaalt in feite mee aan de niet-betalende cliënt. Als advocaten niet

*- 'Uit ons onderzoek blijkt
- dat de grote kantoren
- twee procent van hun
- omzet als niet te innen
- moeten afschrijven,
- bij kleine kantoren
- is dat zelfs
- tien à twaalf procent'*

meer aanlopen tegen slechte betalers, is er geen reden meer om die opslag door te berekenen. Ik verwacht dan ook dat de tarieven zullen dalen.'

LANDELIJKE DEKKING

Daarvoor moeten zich dan wel veel advocatenkantoren aansluiten bij Cardec. Momenteel staat de teller op vijftig, maar Dietz de Loos gaat ervan uit dat er over twee jaar een landelijke dekking is en dat de hele advocatuur zich heeft aangesloten bij het Wassenaarse bedrijf. Hoe groter het aantal kantoren dat zich aansluit, des te groter de 'zwarte lijst' met wanbetalers en des te aantrekkelijker het wordt voor kantoren om zich aan te sluiten. Zeker

nu Cardec – aangesloten bij BaliePlus – ook e-mail heeft ontdekt, kan het snel gaan. De oude methode (fax en brief) leverde weinig reacties op. Inmiddels heeft ook het notariaat interesse getoond en maakt Cardec het systeem ook toegankelijk voor notarissen.

Wie zich aanmeldt (eenmalige kosten: € 399 exclusief BTW) kan aan Cardec doorgeven welke cliënten slechte betalers zijn. Een slechte betaler is iemand die drie maanden na de factuurdatum nog niet heeft betaald, maar wel herinneringen en aanmaningen heeft gekregen. Bij de aanmaning zit de dreiging dat zijn naam op de zwarte lijst van Cardec wordt geregistreerd. Wel moet het aangesloten kantoor zijn cliënten bij het eerste contact erop wijzen dat, indien ze niet betalen, hun naam wordt doorgegeven aan het register van Cardec. Dan kan door deze bepaling op te nemen in de Algemene Voorwaarden. De cliënt moet toestemming geven voor eventuele registratie. Weigert hij dat, dan kan de advocaat besluiten hem niet langer bij te staan.

Kantoren die zijn aangesloten bij Cardec kunnen in de database nagaan of een potentiële cliënt een betalingsachterstand heeft, hoe groot die is en sinds wanneer, en bij welk kantoor. Iedere raadpleging kost € 2,50. Dietz de Loos: 'Deze informatie geeft de mogelijkheid van collegiaal overleg, nu de opvolgende advocaat op eenvoudige wijze contact kan opnemen met de crediteur-advocaat.' Het doorgeven van betalingsgegevens van cliënten valt volgens Dietz de Loos buiten het beroepsgeheim. Daarop wordt toegezien door onder andere de Amsterdamse deken mr. J. van Veggel, die juridisch adviseur van Cardec is.

Kunnen structurele wanbetalers voortaan rechtsbijstand op hun buik schrijven? Zo ver wil Dietz de Loos niet gaan. 'Mensen die opzettelijk niet betalen hebben een probleem, maar arme sloebers worden niet uitgesloten van de toegang tot het recht. De advocaat heeft jegens deze mensen ook een verantwoordelijkheid.'

In Memoriam

Dries Fransen van de Putte 1949-2006

‘Door telkens een klein tikje tegen de bal te geven – bijna onzichtbaar voor de toeschouwers – bereikte hij het doel. Het doelpunt hoefde hij niet zo nodig zelf te maken, dat mochten anderen in de organisatie doen.’ Met deze woorden werd Dries Fransen van de Putte, die op 11 juni jl. aan een herseninfarct overleed, gekarakteriseerd door ex-deken Peter von Schmidt auf Altenstadt, tijdens de herdenkingsbijeenkomst in Leiden op 16 juni.

Fransen van de Putte was onder meer waarnemend deken. Het is jammer dat hij geen algemeen deken wilde worden. ‘Dries had er niet zo’n behoefte aan om met de vlag voorop te lopen’, aldus Von Schmidt. Toen zijn jaarclub zichzelf aan het eind van het eerste studiejaar in een Drents hunebed bewierookte, waarschuwde student Van de Putte reeds luid fluisterend: ‘Het stinkt hier’.

Dries werd overigens geen landelijk deken omdat hij zijn kantoor Van Doorne, waar hij in 1981 is begonnen, na een kantoorstapling zijn onverdeelde aandacht wilde geven. Behalve advocaat en maatschapsvoorzitter van zijn kantoor was Dries lid van de Algemene Raad (1999 tot 2002) en waarnemend landelijk deken, raadsheer-plaatsvervanger en redactielid van dit blad.

In veel kringen werden zijn natuurlijk leiderschap en diplomatieke gaven geprezen. ‘Hij was een uiterst betrouwbare en kundige bestuurder die charisma genereerde door bescheidenheid en wijsheid’, aldus ex-deken Marek Guensberg. Hij bracht rust en vertrouwen in de organisatie. Als je op het kantoor van Dries zat, dan deugde je als advocaat. Niettemin trad hij bescheiden op. Zo zei hij vaak pas iets – iets treffends – als de discussie was uitgewoed, en dat deed hij met opvallend zachte stem. Naar hem luisterde je toch wel, hij zei

altijd iets dat boeide. ‘Als hij iets schrijft is het wonderbaarlijk geconstrueerd – het lijkt zo simpel maar er zit altijd nog weer een andere laag in wat hij te berde brengt.’ (advocatengids *Chambers*)

Dries wist, op kousevoeten als het ware, veel te bereiken. Hij was niet alleen een scherpzinnig onderhandelaar, maar ook een ‘rustige en charismatische pleiter die resultaat behaalt maar niet veel kabaal maakt.’ (dezelfde *Chambers*). Het ging hem om dat resultaat op zijn gebied, het proces- en verzekeringsrecht. In een interview in het *Advocatenblad* zei hij: ‘Ik schep er plezier in om oplossingen te vinden die snel

zijn en goedkoop. Daarom loopt 75 procent van de zaken die ik doe, uit op een schikking. Ik staar mij niet blind op het belang van mijn cliënt, ik kijk ook altijd naar het andere schaal-tje. Met schipperen bereik je vaak meer dan door je vast te bijten.’

Dries van der Putte was bijzonder ruimdenkend en kon anderen doen opbloeien, maar hij trok wel zijn grenzen. Zelf zei hij daarover in dit blad: ‘Ik heb de neiging om veel te begrijpen, maar er komt een moment dat het op is. Het probleem bij mij is dat ik geen waarschuwingsschoten geef. Het gaat in één keer van groen op rood. Ik ben een schipperaar die heel lang zoekt naar de beste oplossing voor iedereen. Maar op een zeker moment is de grens bereikt, en dan is het ook helemaal afgelopen.’ Daarmee kon hij het zichzelf wel eens erg moeilijk maken, aldus Peter von Schmidt: ‘Hij was absoluut en compromisloos in vertrouwenskwes-ties. Als iemand een loopje met hem nam of met de waarheid, dan ging de deur toe. En dat hield hij lang vol.’

Dries werd door zeer velen persoonlijk gewaardeerd, getuige ook de massale opkomst bij de herdenkingsdienst. Hij heeft een bijzonder rijk leven geleid, dat nooit kan worden weggenomen. In de woorden van de Poolse dichteres Wislawa Szymborska:

De dood komt altijd dat ene ogenblik te laat.

Vergeefs rukt hij aan de knop van de onzichtbare deur.

Wat iemand achter zich heeft, kan hij nooit terugnemen.

Dries werd 56 jaar; hij laat Jacobien na, en Justine, Elis en Dries.

(Linus Hesselink, eindredacteur)

ORDENIEUWS

Overdracht zaken Zwolle-Lelystad naar Leeuwarden

In het vorige nummer werd bericht over de overdracht van Utrechtse zaken naar het Hof Arnhem. Daarbij werd onvoldoende duidelijk dat ook andere zaken met ingang van 1 juli 2006 verschuiven: sinds 1 juli jl. fungeert het

Hof Leeuwarden namelijk ook als nevenzittingsplaats van het Hof Arnhem voor alle civiele zaken in hoger beroep (dagvaardingszaken en verzoekschriften) waarin de rechtbank Zwolle-Lelystad op of na 1 juli 2006 uitspraak

heeft gedaan. Zie voor de nadere afspraken van de beide gerechtshoven, opgesteld in overleg met de betrokken rolwaarnemers: www.rechtspraak.nl/Gerechten/Gerechtshoven/Leeuwarden.

‘Markt is goede dienaar en slechte meester’

Anna Italianer, journalist

De deuren van de kerk staan uitnodigend open en het toegestroomde publiek lijkt op trouwe kerkgangers: mannen in stemmig grijze kostuums en vrouwen in keurig mantelpak. Op deze zwoele maandagochtend van 3 juli wordt echter geen kerkdienst gehouden, eerder integendeel. De Haagse Paleiskerk is de locatie van het congres ‘Advocatuur en notariaat: tussen profijt en professie’, georganiseerd door de Radboud Universiteit Nijmegen. Men zal spreken over de vraag of advocatuur en notariaat rechtstatelijke bijstandsverleners zijn of commerciële ondernemers – of zijn deze functies te combineren?

Minister Donner van Justitie verwijst in zijn openingsrede naar de kerkelijke sferen waarin het publiek zich bevindt. De Paleiskerk, zo stelt hij, vraagt om een preekachtig verhaal van de overheid. De minister laat zich helaas niet verleiden tot een reactie op het rapport van de Commissie Van Wijmen, de minister-raad zal pas na het zomerreces reageren. Wel is het openingswoord van de minister een steun in de rug voor degenen die het primaat bij de rechtsstatelijke functie van de advocaat leggen. De markt is, volgens Donner, *a good servant but a bad master*. De publieke taak van de advocaat en notaris dient centraal te staan. ‘De kwaliteit van de rechtspleging laat zich maar beperkt versterken door het marktmechanisme.’ Zeker, de markt kan de prijs en kwaliteit van de diensten van de advocaat en notaris gunstig beïnvloeden, maar niet als het gaat om algemene belangen, aldus de minister. Tegenstanders

van een absoluut vrije werking van het marktmechanisme in de vrije beroepen lijken in de meerderheid te zijn: Donners steunbetuiging aan de publieke functie van de advocaat wordt bijzonder goed ontvangen. Een preek voor eigen parochie?

STROOMLIJNING VAN TUCHTRECHT

Frans van Waarden, hoogleraar algemene sociale wetenschappen te Utrecht, richt zich op de rechtssociologische invalshoek van het thema van deze dag. Hij plaatst enkele kanttekeningen bij de ‘hervormingen’ van de advocatuur en het notariaat. Wat zijn nu eigenlijk de problemen van de vrije beroepsgroepen, is de kwaliteit van de juridische dienstverlening werkelijk zo slecht, gaan de advocaat en de notaris echt niet met hun tijd mee? Er zijn veel oplossingen bedacht maar bestaan er ook werkelijk zo veel problemen? Van Waarden betwijfelt dit.

Na de lunch volgt de voordracht van deken Els Unger. Zij weert zich tegen de ‘pistool op de borst’-tegenstelling tussen rechtstatelijk bijstandsverlener en commercieel dienstverlener. De advocaat is beide en dat is geen bedreiging. Unger komt met voorstellen voor deregulering van de beroepsregels: de Algemene Raad zal zich de komende tijd bezig houden met een *screeningsoperatie*: het hele gebouw van wet- en regelgeving van de Orde zal worden doorgelicht en de resultaten daarvan zullen aan het College van Afgevaardigden worden voorgelegd.

Unger onderschrijft voorts de stelling uit het rapport van Wijmen dat het huidige klacht- en tuchtrecht een lappendeken is. Zij komt met

voorstellen, die overigens nog niet besproken zijn met het College van Afgevaardigden, om het klacht- en tuchtrecht weer een homogeen geheel te maken. Het tuchtrecht zou zich moeten beperken tot wettelijke beroepsmatige misslagen, de toegang daartoe zou moeten zijn voorbehouden aan de deken. Unger zou graag de mogelijkheid van bestuursrechtelijke sancties onderzocht zien; door de deken op te leggen, met beroep op de rechter.

EEN VREEMD'LING ZEKER

Mr. Pieter Kalbfleisch van de NMa houdt een vurig pleidooi voor marktwerking. Hij acht deze essentieel voor goei, innovatie en efficiëntie. Moreel niet van mindere waarde, maar een democratisch gekozen ordening. Kalbfleisch krijgt de lachers op zijn hand wanneer hij stelt dat de NMA op het speelveld van de vrije beroepen een ontvangst kreeg á la Sinterklaas: ‘t’is een vreemd’ling zeker, die verdwaald is zeker’. De inventarisatie van de advocatuur door de NMA komt er, zo kondigt Kalbfleisch aan, maar eerst wordt het kabinetsstandpunt naar aanleiding van het rapport van de Commissie Van Wijmen afgewacht.

Ten slotte: ook Peter van Wijmen, voorzitter van die commissie, ontkomt niet aan de invloed van de kerkelijke locatie en besluit het betoog over het rechtsstatelijk uitgangspunt van zijn commissie met een tekst uit een psalm.

Gaat het publiek gesticht weer naar huis? De reactie uit de zaal brengt in ieder geval geen heftige discussies op gang. Maar dat kan ook liggen aan de welhaast tropische temperatuur, zelfs in de kerk.

ORDENIEUWS

Oproep: Meld ervaringen met Landelijk aanhoudingenprotocol

In strafzaken is vorig najaar het Landelijk aanhoudingenprotocol in werking getreden. Dit protocol bepaalt onder welke omstandigheden in strafzaken al dan niet aanhoudingen kunnen worden verkregen voor de behandeling van de strafzaak ter terechtzitting. Zo is in het protocol bijvoorbeeld opgenomen dat een verzoek om aanhouding van de zaak

wordt geweigerd, indien bij de intake van de zaak door de advocaat reeds duidelijk zou zijn dat de raadsman op de beoogde zittingsdag verhinderd is.

De Algemene Raad zou graag van advocaten vernemen, welke ervaringen (positief en negatief) zij inmiddels met het aanhoudingenprotocol hebben opgedaan. Uw reacties

kunt u richten aan de adjunct-secretaris van de Adviescommissie Strafrecht: petra.vankampen@simmons-simmons.com, dan wel aan Simmons & Simmons, t.a.v. Petra van Kampen, Postbus 190, 3000 AD Rotterdam (fax: 010 404 2265).

Uitgeklede polis moet toegang tot Belgisch recht vergroten

Lex van Almelo, journalist

Om de toegang tot het recht te verbeteren voor burgers met middeninkomens heeft de Belgische ministerraad begin juni een voorstel gelanceerd voor een basis-rechtsbijstandverzekering. De Orde van Vlaamse Balies moet, net als de andere belanghebbenden, medio augustus advies uitbrengen over de plannen. 'Er staat zeer weinig bruikbaars in.'

'Het is ontoelaatbaar dat de middenklasse van onze samenleving geen reële toegang heeft tot het gerecht,' schrijft de Belgische Ministerraad in een persbericht van 2 juni jongstleden. De regering is akkoord gegaan met het voorstel om een modelcontract in te voeren voor een rechtsbijstandverzekering, omdat de 'all-in'-rechtsbijstandverzekeringen 'in België relatief onbeduidend' blijken te zijn, aldus de ministerraad.

Voor € 12 per maand en een eigen risico van € 250 per geval kan de verzekerde een verzekering krijgen met een minimale dekking. Contentieuze echtscheidingen en geschillen in arbeids-, socialezekerheids- en bouwzaken vallen buiten deze dekking. Consumenten kunnen zich uiteraard voor een hoger bedrag bijverzekeren. Maar de overheidspremie, die bestaat uit kwijtschelding van de assurantiebelaasting van € 13, geldt alleen voor de jaarlijkse basispremie van € 144. De basisverzekering zou op 1 januari 2007 moeten ingaan.

GEEN ECHTE PRIKKEL

Na 'een eerste verkenning' zegt Nele Staessens van de Orde van Vlaamse Balies (OVb) dat in de polis 'zeer weinig bruikbaars staat'. Met deze beperkte dekking zal de polis de toegang tot justitie niet verruimen. De OVb vindt de kwijtschelding van de 'verzekeringstax' een te geringe prikkel voor consumenten om een rechtsbijstandverzekering af te sluiten. De Vlaamse advocatenorde ziet liever dat de verzekeringspremies voortaan fiscaal aftrekbaar worden.

Aanvankelijk was dat ook het plan, zegt Gustaaf Daemen van DAS België. Vier jaar geleden kwam Onkelinx, die toen nog minister

foto: Nick Hannes

Het nieuwe paleis van justitie in Antwerpen Nieuw Zuid, ontworpen door de Amerikaan Richard Rogers

van Arbeid, Tewerkstelling en Gelijkekansenbeleid was, met het plan voor een verplichte rechtsbijstandverzekering. Deze verzekering zou een aanvulling zijn op de bestaande WAGezinspolis, waarin de dekking voor rechtsbijstand zich beperkt tot juridische bijstand bij kostenverhaal voor slachtoffers van ongelukken. Volgens Daemen bood dit voorstel een dekking van maximaal € 1000 per geval voor een premie van ongeveer € 40. 'Maar dat was niet realistisch.'

Daarna onderhandelde de minister met verschillende geledingen over een basisverzekering, waarbij de premie (van rond de € 175) fiscaal aftrekbaar zou zijn en de dekking maximaal € 5.000 per geval bedroeg. Een jaar lang was het stil, totdat de regering 'plots' met de uitgekleden verzekering op de proppen kwam en het financiële stimulansje. Onkelinx heeft de arbeidsconflicten eruit gehaald, omdat veel werknemers recht hebben op juridisch advies van hun vakbond en vakbondsjuristen in arbeidszaken mogen procederen.

POLITIEK GEBAAAR

Vergeleken bij de bestaande ARAG-producten biedt de basispolis volgens ARAG-juriste Myriam Cluydts 'niets nieuws' – op de vergoeding voor de geslaagde echtscheidingsbemiddeling na. Cluydts ziet het plan als 'een politiek gebaar'.

DAS-directeur Gustaaf Daemen vindt het voorstel 'een belangrijk signaal' en 'goed als promotie' voor rechtsbijstandverzekeringen. In België heeft slechts 1 á 2% van de gezinnen een uitgebreide rechtsbijstandverzekering. In Duitsland ligt dat aandeel rond de 50% ligt en in Nederland – volgens Wytze de Vries van de Stichting Univé Rechtshulp – tussen de 40 en 50%.

De geringe populariteit van de rechtsbijstandpolis in België is grotendeels te wijten aan de hogere premies, die het gevolg zijn van het omvangrijkere procesmonopolie van de Belgische advocaat, meent Daems. Daardoor kunnen de rechtsbijstandverzekeraars minder zaken in eigen huis afhandelen. DAS handelt in België 80% van de geschillen zonder advocaten af, terwijl het Nederlandse Univé, een andere grote rechtsbijstandverzekeraar in Nederland, 95% van de zaken zelf afhandelt. Wytze de Vries: 'De dekking van de Belgische basispolis zouden wij in Nederland kunnen aanbieden voor € 128, maar dan inclusief arbeidsgeschillen. Op de Belgische markt zouden wij dat niet kunnen.'

Nele Staessens betwist de cijfers en conclusies van DAS. 'Wij zijn nu bezig met een onderzoek naar de bestaande rechtsbijstandsverzekeringen en zullen de resultaten daarvan medio augustus op tafel leggen van de ministers.'

Moorden op Filippijnse advocaten

‘Cliënten willen dat advocaten ook buiten de rechtszaal ruzie maken’

Midden juni onderzochten acht rechters en advocaten de achtergrond van de moorden op Filippijnse advocaten en rechters.¹ Ze spraken met slachtoffers, nabestaanden mensenrechtenorganisaties en leger, politie en justitie.

Gerrard Boot en Judith Lichtenberg²

De moeder van een advocate die op 34-jarige leeftijd werd vermoord vertelde dat zij en haar man voortdurend in angst hadden geleefd, omdat hun dochter telefonisch werd bedreigd en in de gaten werd gehouden door militairen. Ook ontving ze tweemaal een doos met een zwarte band er omheen met de boodschap dat ze binnenkort niet meer zou leven. De moeder was helemaal uit het zuiden naar Manilla gekomen om ons haar verhaal te doen. Ze hoopte op gerechtigheid voor haar dochter en andere slachtoffers. Tegenover ons durfde ze voor het eerst te vertellen dat ze onlangs ook zelf was bedreigd vanwege haar rol in de strafzaak van haar vermoorde dochter.

AANTAL VEROORDEELDEN IS NUL

Daarna spraken we met Jobert Pahilga. De bedreigingen aan zijn adres waren dermate serieus geworden dat hij al twee weken niet meer thuis sliep en zijn werk vanuit internetshops verrichtte. De volgende dag hoorden we dat Pahilga zo concreet was bedreigd dat hij was ondergedoken.

De weduwe van een afgelopen oudejaarsdag vermoorde rechter vertelde dat haar man vroeger advocaat was geweest en toen talloze bedreigingen had ontvangen. Dat had zijn werk niet beïnvloed, totdat er een aanslag op zijn dochter werd gepleegd. Daarna verhuisde het gezin naar Manilla waar hij rechter werd. Als rechter behandelde hij controversiële zaken, bijvoorbeeld die waarbij een militair in verband met ge-

De leden van de missie temidden van hun Filippijnse gastheren en gastvrouwen

pleegde fraude zijn decoraties moest inleveren. Of hij vanwege deze, of een andere zaak werd vermoord, was onduidelijk. Wel hadden de bureaus die getuige waren geweest van de moord de weduwe verteld dat degenen die nu waren opgepakt, niet degenen waren die zij als daders hadden herkend. De weduwe wordt in de strafzaak van haar vermoorde echtgenoot niet bijgestaan door een advocaat. Schuchter erkende ze dat zij en haar vijf kinderen het niet breed hebben en omdat ze ervan overtuigd was dat de rechtszaak tot niets zal leiden wilde ze geen geld verspillen aan een advocaat. Het aantal veroordeelden in de moordzaken is inderdaad nul.

De ervaringen die we opdeden in de gesprekken met de autoriteiten, liepen uiteen. De hoogste militaire aanklager vond de situatie ‘niet alarmerend’. Toch ontkende hij niet dat er sinds 2001 ten minste 13 advocaten waren vermoord, maar ‘cliënten willen nu eenmaal dat hun advocaten ook buiten de rechtszaal ruzie maken’. Ook een civiele aanklager reageerde afhoudend. Hij kon niets doen omdat de politie geen van de moordzaken bij hem had aangebracht. De Chief Justice van de Supreme Court en de Filippijnse Mensenrechtencommissie uitten wel hun bezorgdheid, maar legden uit dat hun mogelijkheden om iets te doen, beperkt waren. Om de moordzaken op te kunnen lossen moesten volgens de mensenrechtencommissie getuigen beter worden beschermd, maar daarvoor was meer geld nodig.

Advocaat Jobert Pahilga

VOOR DE CAMERA'S

Het einde van de missie kende een drietal onverwachte wendingen. Zo bleek dat we van het ministerie dat over de bijzondere opsporingsprogramma's gaat, niet een ambtenaar maar de minister zelf te spreken kregen, en wel anderhalf uur, in plaats van het geplande kwartier. Vervolgens hoorden we van onze gastheren dat de gastorganisatie CODAL door een generaal die we de vorige dag hadden gesproken op tv als ‘communistisch’ was bestempeld. Daardoor was de situatie voor leden van de organisatie nog gevaarlijker geworden.

Een laatste verrassing was Pahilga's verschijning op onze afsluitende persconferentie. Voor de tv-camera's vertelde hij over de aan hem geuite bedreigingen. Voor hem en andere bedreigde advocaten en rechters is deze publiciteit een vorm van bescherming, omdat zij nu in ieder geval niet meer ongemerkt kunnen verdwijnen.

NOTEN

- 1 De acht deden dit op uitnodiging van de Filippijnse organisatie CODAL. De fact finding missie was georganiseerd door de Stichting Advocaten voor Advocaten in samenwerking met Advocaten zonder Grenzen.
- 2 Advocaat resp. executive director stichting Advocaten voor advocaten, beiden leden van de missie

De missie heeft duidelijk gemaakt dat het leven van bedreigde advocaten en rechters kan afhangen van internationale aandacht voor mensenrechtenschendingen omdat de Filippijnse overheid daarvoor gevoelig is. Met uw steun kan de Stichting Advocaten voor Advocaten onze Filippijnse beroepsgeenoten blijven helpen. Op <http://www.stichtingadvocatenvooradvocaten.nl> leest u hoe u donateur wordt.

DE BRAUW
BLACKSTONE
WESTBROEK

Voor de verdere ontwikkeling van onze sectie IP/ICT

Onze sectie IP/ICT staat aan de top van de markt. Met ongeveer 40 advocaten bestrijken we alle onderdelen van Intellectual Property en Information, Communication & Technology. Onze cliënten vragen topkwaliteit. Veel zaken zijn complex en hebben een internationaal karakter. Wij werken aan de totstandkoming van grensbepalende jurisprudentie en zoeken juristen die deze praktijk kunnen versterken.

Advocaten Informatietechnologie

Met ervaring op gebieden als: privacy, outsourcing, e-commerce, IT-transacties en IT-geschillen.

Advocaten Intellectueel Eigendomsrecht

Met ervaring op gebieden als: octrooirecht, merkenrecht, auteursrecht, databankenrecht, internetgeschillen, knowhow, oneerlijke mededinging, reclamerecht en mediarecht.

Informatie

Mr Joris van Manen
T +31 20 577 1798
E joris.vanmanen@debrauw.com
W www.debrauw.com

Solliciteren

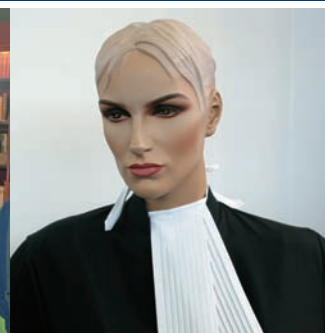
Mr Ton Schutte
De Brauw Blackstone Westbroek
Postbus 75084
1070 AB Amsterdam
E nanan.pool@debrauw.com

HET NATIONAAL JURISTEN CONGRES

www.juristencongres.nl

Vrijdag 9 maart 2007 - Amsterdam RAI

Het grootste juridische carrière-evenement

Is uw kantoor al vertegenwoordigd?

Sinds 1998 organiseert Memory Productions Events B.V. Nederlands grootste landelijke carrière-evenement; De Nationale Carrièrebeurs. Speciaal voor rechtenstudenten in de laatste fase van hun studie en voor juridische young professionals organiseert zij gelijktijdig met de eerste dag van deze beurs de vijfde editie van Het Nationaal Juristencongres. Dit congres biedt de bezoekers een gevarieerd en vakinhoudelijk congresprogramma verzorgd door en met juridische experts. Tevens verzorgen diverse kantoren een kantoorpresentatie. 's Middags is de aparte beursvloer met standpresentaties geopend en wordt de dag afgesloten met een beursborrel. Voor meer informatie over deelnamemogelijkheden kunt u contact opnemen met salesmanager Stanley Westerkamp (stanley@memory.nl), telefoon (020) 6382146.

**HET NATIONAAL
JURISTEN
CONGRES**
vindt parallel
plaats aan de
eerste dag van
**DE NATIONALE
CARRIÈRE
BEURS**

rt(z)

MEMORY MAGAZINE

Jobnet
Matching YOUR Career

rechtenstudie.nl
THE LAW IS ON OUR SITE

Recht
bèt internetportaal voor juristen

Mr.
DEBITE VOOR JURISTEN

nrc.next

**CARRIÈRE
JAARBOEK**

JBB.nl
Juridische Banenbank

UITGEVERIJ
ARS AEQUI

INTERBEST

stichting
**JONGE BALIE
NEDERLAND**

86e jaargang – 14 juli 2006 – nr. 10
Verschijnt elke drie weken.

Het Advocatenblad is het officiële orgaan van de Nederlandse Orde van Advocaten en wordt uitgegeven door Reed Business Information bv. De inhoud wordt samengesteld door de van de Orde onafhankelijke redactie, behalve de rubrieken Van de Orde en Disciplinaire beslissingen.

Redactie

mr. B.J. Th. Bouma
mr. Y. van Gemerden
mr. A. Groenewoud
dr. L. Hesselink
mr. P.T.C. van Kampen
mr. M.H.J. van Maanen
mr. P.F.P. Nabben
mr. G.J. van Oosten
mr. L.N.J.B. van Osch
mr. M. Perfors
mr. A.P. Ploeger
mr. L.H. Rammeloo
dr. mr. L.W.M. Wopereis

Uitgever

drs. Serge dos Santos Gomes

Eindredactie

Linus Hesselink

Bureau redactie

Charlotte Helmer

Vormgeving

VILLA Y, Andre Klijsen
Unit-1, Dimitry de Bruin

Correctie

Sandra Braakmann

Druk

Drukkerij Groen bv, Leiden

Redactionele bijdragen

t.a.v. L. Hesselink
Reed Business Information bv
Postbus 16500, 2500 BM Den Haag
tel. 070-4415226
fax 070-4415919
e-mail: linus.hesselink@reedbusiness.nl
Bezoekadres: Benoordenhoutseweg 46, Den Haag
Zie www.elsevierjuridisch.nl

Digitaal archief Advocatenblad

www.advocatenorde.nl, voor houders van het (gratis)
Baliencertificaat

Orde van de dag

Gratis abonneren op de wekelijkse nieuwsbrief voor advocaten? Stuur een e-mail naar enova@reedbusiness.nl met als onderwerp Inschrijven Orde van de dag.

Juridische Vacaturebank

www.jbb.nl

Advertenties

Brouwer's Direct Marketing bv
Steeckerweg 80 G, 2407 BH Alphen a/d Rijn
tel. 0172-234460, fax 0172-233017
e-mail: bdmbv@euronet.nl
Advertentietarieven op aanvraag
Personeelsadvertenties: € 2,15 per mm
bij een kolombreedte van 40 mm
Inzendtermijn afl. 11: 28 juli 2006
afl. 12: 18 augustus 2006

Abonnementen

Alle advocaten, leden van de Nederlandse Orde van Advocaten, ontvangen het blad gratis. Voor adreswijzigingen kunnen zij terecht bij de Nederlandse Orde van Advocaten, Postbus 30851, 2500 GW Den Haag (Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag), tel. 070-3353535, fax 070-3353531.
Niet-leden betalen € 182 per jaarabonnement (incl. BTW en verzendkosten) en voor de jaarband € 15. Studenten 50% korting.

Abonnementen kunnen schriftelijk worden opgezegd tot uiterlijk twee maanden voor beëindiging van het lopende abonnement. Reed Business Information Klantenservice verzorgt de abonnementenadministratie voor niet-leden: Reed Business Information bv, afdeling Klantenadministratie, Postbus 808, 7000 AV Doetinchem. Tel. 0314-358358, fax 0314-349048, e-mail: klantenservice@reedbusiness.nl
Losse nummers: € 8,50

Reed Business Information bv legt gegevens vast voor de uitvoering van de (abonne-)overeenkomst. Deze gegevens kunnen worden gebruikt om u te informeren over voor u relevante producten en diensten van Reed Business Information bv, haar groepsmaatschappijen en zorgvuldig geselecteerde derden. Uw e-mailadres wordt alleen gebruikt om u te informeren over gelijksoortige producten en diensten van Reed Business Information bv en haar groepsmaatschappijen.
Als u geen prijs stelt op deze informatie, per post of via e-mail, dan kunt u dit schriftelijk doorgeven aan: Reed Business Information bv, t.a.v. Adresregistratie, Postbus 808, 7000 AV Doetinchem.

ISSN 0165-1331

Jaarcongres 29/9/06

Els Unger

Op 29 september aanstaande zal in Haarlem het Jaarcongres 2006 plaatsvinden. U leest het goed: *jaarcongres*. Het tot nu toe gebruikelijke begrip *jaarvergadering* wekte de indruk dat er de hele dag wordt vergaderd. Niets is minder waar.

We hebben het programma dit jaar mede samengesteld op basis van adviezen van advocaten. Aan hen hebben we de vraag voorgelegd wat ze graag zouden zien op het jaarcongres van de Orde. De inbreng van de advocaten heeft ertoe geleid dat onderwerpen als het nichekantoor, de instroom van HBO'ers, diversiteit en de aantrekkelijkheid van de advocatuur voor jonge professionals op de agenda staan.

In het plenaire gedeelte, geleid door dagvoorzitter Felix Rottenberg, onder meer aandacht voor de Commissie Advocatuur, beroepsethiek en marktwerking. Het programma wordt afgesloten met een debat tussen de Justitiewoordvoerders van de fracties in de Tweede Kamer.

Overigens kunt u uw eigen dag samenstellen uit lezingen, parallelsessies en discussietafels. Voor degenen die willen bijpraten met vrienden, collega's of oud-studiegenoten, is er het Ordecafé. Muziek liefhebbers komen aan hun trekken bij het unieke optreden van een gelegenheids-symfonieorkest, bestaande uit ruim veertig advocaten.

Kortom, er is voor ieder wat wils.

Dan de volgende stap. Als uw agenda het maar enigszins toelaat, komt u dan ook naar het jaarcongres!

Vorig jaar in Leeuwarden gaven circa 450 advocaten *acte de presence*. Op een beroepsgroep van 14.000 advocaten kan dat veel beter, zeker in een tijd dat de toekomst van ons vak zo nadrukkelijk ter discussie staat. Laten we een voorbeeld nemen aan de accountants en de notarissen. De opkomst bij hun jaarcongressen is veel hoger.

Onze bijzondere positie in de rechtsstaat brengt met zich mee dat wij onszelf mogen reguleren. Naar aanleiding van het rapport van de Commissie Advocatuur wordt weliswaar gesproken over het vergroten van maatschappelijke inbreng in het beleid van de Orde, maar de kern is en blijft dat advocaten regels maken voor advocaten. Althans, wat de Algemene Raad betreft.

Zelfregulering veronderstelt betrokkenheid van de leden. Die betrokkenheid is er zeker wel, bijvoorbeeld bij alle advocaten die actief zijn in de Beroepsopleiding, in het College van Afgevaardigden en in de lokale Raden van Toezicht. Het zou echter goed zijn als ook anderen dan die direct betrokkenen zich vaker zouden laten zien en horen.

Voor alle duidelijkheid: daarvoor hoeft u absoluut niet 'Orde-minded' te zijn. Ook tegenspraak wordt gewaardeerd, zoals het hoort in een levendige en democratische beroepsorganisatie.

Dus noteer die 29e september alvast in uw agenda. Het precieze programma wordt u binnenkort toegezonden. Uw komst wordt bijzonder gewaardeerd.

Reageren? vandedeken@advocatenorde.nl

Meer dan codificatie

J.D. van de Meent

advocaat te Rotterdam¹

Op 1 januari jl. werd het BW verrijkt met de verzekeringsovereenkomst. De nieuwe, veelal dwingendrechtelijke regeling is niet alleen een codificatie van oud recht maar kent diverse belangrijke wijzigingen. Zo is er proportionaliteit geconstrueerd tussen het verzaken van de mededelingsplicht en het recht op uitkering. En de verjaringstermijn is op drie jaar gesteld. De belangrijkste veranderingen op een rij.

De wettelijke regeling van de verzekeringsovereenkomst in het Wetboek van Koophandel uit 1838 was hoognodig aan vervanging toe; deze stamde namelijk uit een heel ander tijdperk. Toen die regeling 'met den klokslag van middernacht tusschen 31 September en 1 October'² van 1838 in werking trad, zag de wereld er bepaald anders uit dan nu. Zo kwam er pas vijfentwintig jaar later, op 1 juli 1863 een einde aan de Hollandse tak van de slavernij. Op die dag werden in Suriname en op de Nederlandse Antillen in totaal 45.000 slaven tot vrije mensen verklaard. Het voorstel daartoe werd in de Tweede Kamer ook toen nog niet door alle kamerleden met gejuich ontvangen: 47 stemmen voor en 11 tegen. De oude wettelijke regeling kende in artikel 618 K dan ook nog een verzekering tegen slavernij,³ iets dat vandaag de dag in een geschiedenisboek thuishoort en niet in een wettelijke regeling van een voor onze moderne maatschappij belangrijke overeenkomst.

VAN KOOPMAN NAAR CONSUMENT

Een nog belangrijker reden om het verzekeringsrecht te moderniseren is het feit dat de oude regeling voornamelijk het domein van de koopman was. Naast een regeling voor verzekering in het algemeen (die in belangrijke mate was afgestemd op de zeeverzekering), bevatte het WvK een regeling voor enkele bijzondere takken van verzekering, zoals de brandverzekering. Zeer uitgebreid was de regeling van de zeeverzekering. De 'gewone' man verzekerde zich niet en

de opzet van de oude wettelijke regeling was dan ook bepaald niet afgestemd op de enorme diversiteit aan verzekeringen die wij nu kennen. Een verzekering tegen slavernij heeft plaatsgemaakt voor consumentenverzekeringen als een Elfstedenvverzekering (die het risico dekt dat de Elfstedentocht wordt gehouden op de datum waarop men in het buitenland verblijft) of een hole-in-oneverzekering (die een golfbaan verzekert tegen het uitloven van een prijs voor degene die een 'hole in one' slaat). De Nederlandse consument verzekert zijn leven en vrijwel alles wat het alledaagse verloop van dat leven kan verstoren. De opkomst van de consumentenbescherming in de tweede helft van de vorige eeuw heeft dan ook grote invloed gehad op het in 1986 ingediende wetsontwerp, dat twintig jaar later in gewijzigde vorm in werking zou treden.

Dat het zo lang heeft geduurd, is met name te wijten aan de samenhang tussen de sommenverzekering en het erfrecht. De wetgever wenste eerst het erfrecht vast te stellen. Nadat dit in Boek 4 BW was opgenomen en op 1 januari 2003 in werking trad, was het verzekeringsrecht aan de beurt. Vanwege het feit dat de wetgever op 1 januari 2006 de

wettelijke regeling voor de zorgverzekering wenste in te voeren,⁴ kreeg ook de inwerkingtreding van de eveneens op de zorgverzekering toepasselijke bepalingen van titel 7.17 BW alsnog de hoogste prioriteit en werd de invoering op diezelfde datum een feit.

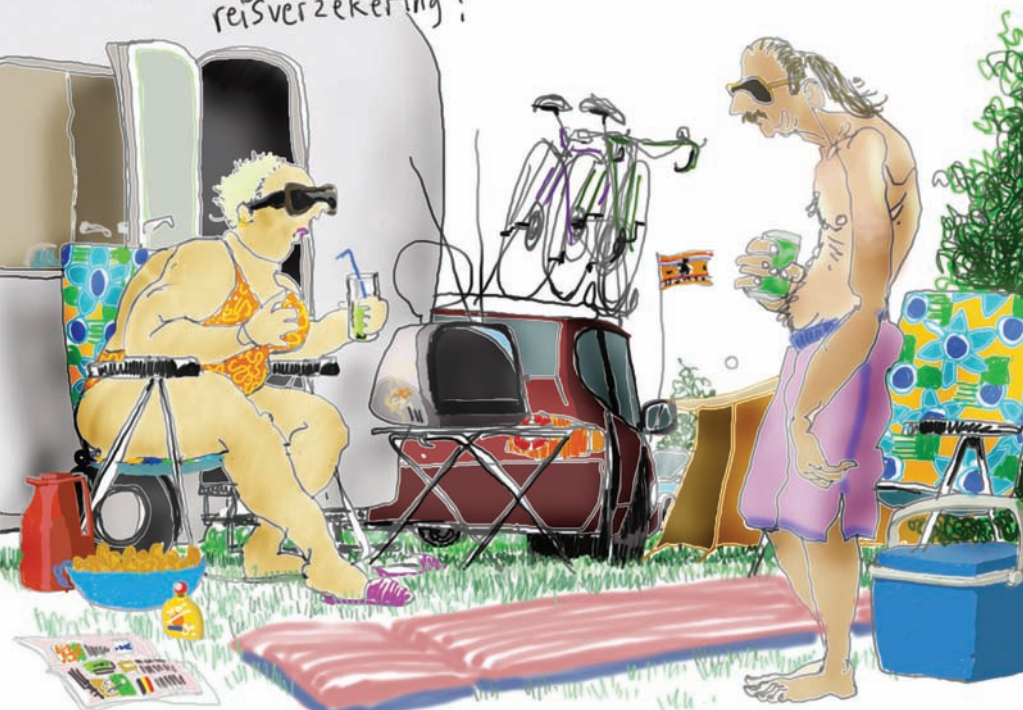
DWINGEND RAAMWERK

Het WvK kende voor een aantal speciale vormen van verzekering, zoals de brandverzekering en de zeeverzekering, een bijzondere regeling. Die zijn in de nieuwe regeling niet teruggekomen. De huidige praktijk regelt de diverse verzekeringen en al hun eigen bijzonderheden in polissen. De wetgever heeft daarom gekozen voor een algemeen raamwerk, waarbij slechts onderscheid gemaakt wordt tussen de schadeverzekering enerzijds en de sommenverzekering anderzijds. Naast een algemene afdeling (afdeling 1) die op beide vormen van verzekering van toepassing is, kent de nieuwe regeling een afdeling voor de schadeverzekering (afdeling 2) en een afdeling voor de sommenverzekering (afdeling 3).

De nieuwe wettelijke regeling bevat diverse bepalingen van dwingend recht, voornamelijk ter bescherming van de verze-

*Een verzekering tegen slavernij heeft plaatsgemaakt
voor bijvoorbeeld een verzekering tegen het risico
dat de Elfstedentocht wordt gehouden op een dag
dat men in het buitenland is*

Zeg Sjon, nu dat het thuis óók van dit weer is. Zijn we mooi voor niks hierheen gekomen – zit dat in onze reisverzekering?

kerde. Die dwingendheid kent drie varianten: a. afwijking is in het geheel niet mogelijk, b. afwijking is niet toegelaten ten nadele van de verzekeringnemer of de tot uitkering gerechtigde en c. afwijking is niet toegelaten ten nadele van de verzekeringnemer of de tot uitkering gerechtigde indien de verzekeringnemer een natuurlijke persoon is die de verzekering niet sluit in de uitoefening van een beroep of bedrijf. De wetgever heeft duidelijk aangegeven of, en in welke mate, de bepalingen van dwingend recht zijn. De drie afdelingen worden namelijk afgesloten met een artikel waarin dit staat vermeld.

WAT IS ER NIEUW?

De nieuwe wettelijke regeling is grotendeels een codificatie van oud recht, omdat de opvattingen die in de afgelopen decennia in

de praktijk en door de Hoge Raad zijn ontwikkeld, erin kunnen worden teruggevonden. Niettemin zijn er belangrijke wijzigingen ten opzichte van het oude recht.⁵

Directe actie

In beginsel heeft een benadeelde slechts een vordering op de schadeveroorzaker. Hij heeft geen vordering tegen diens aansprakelijkheidsverzekeraar. Onder het oude recht had een benadeelde echter in enkele specifieke gevallen de mogelijkheid om de verzekeraar van de schadeveroorzaker aan te spreken.⁶ Het betrof zelfs een 'eigen recht'. De verzekeraar kon geen verweren tegen de benadeelde invoeren die hij op grond van de verzekeringsovereenkomst wel aan zijn verzekerde kon tegenwerpen.

Om het slachtoffer een betere bescher-

ming te bieden tegen onder meer een faillissement van de schadeveroorzaker, is hem onder het nieuwe recht een directe actie toegekend tegen de aansprakelijkheidsverzekeraar van de schadeveroorzaker in geval van personenschade.⁷ Anders dan het hiervoor omschreven eigen recht betreft het geen zelfstandige vordering, maar een afgeleid recht: de actie is afgeleid van de vordering die de schadeveroorzaker op zijn aansprakelijkheidsverzekeraar heeft. De benadeelde kan die vordering onder bepaalde voorwaarden uitoefenen, zonder dat de vordering op de verzekeraar op enig moment op hem overgaat.

De wetgever heeft de directe actie beperkt tot personenschade. Voor zaakschade en zuivere vermogensschade blijft de benadeelde aangewezen op het wettelijke voorrecht van art. 3:287 BW.⁸

Mededelingsplicht

Net als onder het oude recht heeft de verzekeringnemer onder het nieuwe recht een mededelingsplicht bij het sluiten van de verzekeringsovereenkomst.⁹ Feiten die hij kent of behoort te kennen en waarvan hij weet of behoort te begrijpen dat deze voor de verzekeraar van belang zijn ter beoordeling van het risico, dient hij aan de verzekeraar mede te delen. Op grond van het oude art. 251 WvK stond een zeer zware sanctie op schending van deze verplichting: de verzekeraar kon de verzekeringsovereenkomst vernietigen, hetgeen voor de verzekerde vaak als meest verstrekende gevolg had dat hij het recht op uitkering geheel verloor. Men was het er onder het oude recht over eens dat die sanctie in veel gevallen te zwaar was.

De meest opvallende wijzigingen in het nieuwe recht betreffen de gevolgen van het niet nakomen van de mededelingsplicht. Die

1. De auteur is advocaat bij Van Traa Advocaten, Praktijkgroep Verzekering en Aansprakelijkheid.
2. Zie J.G.L. Nolst Trenité, *Brandverzekering*, p. 8.
3. In art. 618 WvK werd geregeld dat dit een verzekering was 'tot eene bepaalde som, voor welke de persoon, die in slavernij gebragt en wiens vrijheid verzekerd is, mag vrijgekocht worden.' Het was derhalve een verzekering tegen de kans dat voor een bepaalde persoon een losprijs betaald moest worden.

4. Regeling van de sociale verzekering voor geneeskundige zorg ten behoeve van de gehele bevolking, wet van 16 juni 2005, *Stb.* 2005, 358.
5. Ik beperk me in deze inleiding tot de belangrijkste wijzigingen en de opvallendste nieuwe regelingen. Zie voor een vollediger overzicht van het nieuwe verzekeringsrecht onder meer: J.H.J. Teunissen en W.G.B. Neervoort, *Het nieuwe verzekeringsrecht in vogelvlucht* en J.H. Wansink e.a., *Het nieuwe verzekeringsrecht*, Titel 7.17 BW belicht.

6. De verplichte aansprakelijkheidsverzekering ingevolge de WAM, de Flora- en Faunawet, de Wet Aansprakelijkheid Olietankschepen en de Wet Aansprakelijkheid Kernongevallen.
7. Art. 7:954 BW.
8. Zie over de directe actie onder meer het artikel in *Advocatenblad* 2006-8, 2 juni 2006, van T.H. Bruning en P.M. Leerink.
9. Art. 7:928-930 BW.

regeling kan als volgt worden samengevat. De verzekeraar kan de verzekeringsovereenkomst niet meer met terugwerkende kracht vernietigen. De nieuwe sanctieregeling maakt een onderscheid tussen de gevolgen voor de (voortzetting van de) verzekeringsovereenkomst en de gevolgen voor het recht op uitkering. Om met het eerste te beginnen: zodra de verzekeraar ontdekt dat de mededelingsplicht niet is nagekomen, moet hij dat binnen twee maanden schriftelijk aan de verzekeringnemer laten weten. Daarnaast moet de verzekeraar mededelen wat de mogelijke gevolgen zijn van het niet nakomen. Die gevolgen kunnen bijvoorbeeld zijn dat er in geval van schade in de toekomst geen of een gedeeltelijke uitkering zal worden verstrekt. De verzekeraar kan binnen die twee maanden na ontdekking de verzekeringsovereenkomst slechts in twee gevallen met onmiddellijke ingang opzeggen: indien hij bij nakoming van de mededelingsplicht géén verzekeringsovereenkomst zou hebben gesloten of indien hij opzettelijk is misleid door de verzekeringnemer.

Onder het nieuwe recht kan het systeem dat geldt voor het recht op uitkering het best worden samengevat door de woorden 'causaliteit' en 'proportionaliteit': indien er geen verband bestaat tussen de niet of onjuist medegedeelde feiten en het risico dat zich heeft verwezenlijkt, heeft de verzekerde onverminderd recht op uitkering (causaliteit).

Ook voor het recht op uitkering geldt dat de zwaarste sanctie staat op opzet van de verzekeringnemer (of van een derde wiens belang door de verzekering wordt gedekt) om de verzekeraar te misleiden. Hij is geen uitkering verschuldigd aan degene die hem opzettelijk heeft misleid of aan degene op wie de opzettelijk niet of onjuist medegedeelde feiten betrekking hebben. Dezelfde sanctie kan door de verzekeraar worden ingeroepen indien hij aantoonbaar dat hij bij nakoming van de mededelingsplicht géén verzekering zou hebben gesloten. Ook dan vervalt het recht op uitkering geheel.

Voor het overige geldt de proportionaliteit. Indien de verzekeraar bij nakoming van de mededelingsplicht een hogere premie zou

hebben bedongen, of de verzekering tot een lager bedrag zou hebben gesloten, wordt de uitkering verminderd naar evenredigheid van hetgeen de premie meer of de verzekerde som minder zou hebben bedragen. Indien de premie bijvoorbeeld tweemaal zo hoog zou zijn geweest, wordt de uitkering gehalveerd.¹⁰ Wanneer de verzekeraar bij nakoming van de mededelingsplicht, dus bij kennis van de ware stand van zaken, andere voorwaarden zou hebben gesteld, dient de verplichting tot uitkering onder de polis te worden beoordeeld volgens de fictieve situatie waarin die andere voorwaarden van toepassing zouden zijn. Zou bijvoorbeeld de verzekeraar bij kennis van de ware stand van zaken een eigen risico hebben bedongen, dan dient hij uit te keren onder aftrek van dit eigen risico. Maar zou hij extra veiligheidsmaatregelen hebben bedongen op straffe van verval van uitkering, dan is in beginsel in het geheel geen uitkering verschuldigd.¹¹

Van de regeling kan niet worden afgeweken indien de verzekeringnemer een natuurlijk persoon is en hij de verzekering sluit anders dan in de uitoefening van een beroep of bedrijf.¹²

Opzet of roekeloosheid

Onder het oude recht bestond er op grond van art. 276 WvK geen vergoedingsplicht in geval van schade veroorzaakt door eigen schuld van een verzekerde (tenzij in de polis van deze bepaling werd afgeweken).¹³ Onder het nieuwe recht staat eigen schuld niet aan dekking in de weg: er moet sprake zijn van opzet of roekeloosheid, zij het dat anders mag worden overeengekomen.¹⁴

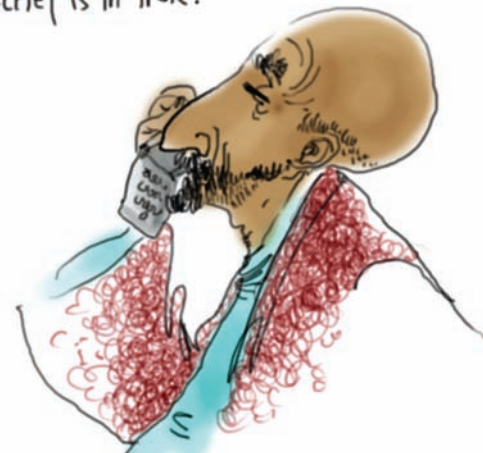
Overgang van het belang

Net als onder het oude recht¹⁵ geldt het uit-

gangspunt dat de verzekeringsovereenkomst in beginsel slechts de belangen van de verzekeringnemer dekt, tenzij anders is overeengekomen.¹⁶ Bij overgang van het belang, bijvoorbeeld door verkoop van de verzekerde zaak, loopt de verzekering ten behoeve van de koper door. Ook die regel bestond onder het oude recht.¹⁷

Nieuw is dat de verzekering na overgang van het belang in beginsel slechts één

kan ik me verzekeren
tegen George Bush?
Ik heb namelijk een achterneet
die actief is in Irak.

maand doorloopt,¹⁸ tenzij de koper binnen die maand aan de verzekeraar verklaart de verzekering voort te zetten. De verzekeraar heeft dan echter het recht om binnen twee maanden de verzekering op te zeggen, met een opzegtermijn van een maand.¹⁹

Verjaring

De wettelijke termijn voor verjaring van de vordering op de verzekeraar bedraagt nu

De nieuwe suïcidepolis?
Voor als het mislukt!
En wat krijg ik dan?

drie jaar.²⁰ De algemene termijn van vijf jaar voor vorderingen uit overeenkomst (art. 3:307 BW) geldt hier dus niet.²¹ Van deze regeling mag niet ten nadele van de verzekerde worden afgeweken.²² Inperking tot bijvoorbeeld één jaar in de polisvoorwaarden is dus niet toegestaan. Maar heeft de verzekeraar de vordering eenmaal afgewezen, dan begint er een verjaringstermijn van slechts zes maanden te lopen.

Bij aansprakelijkheidsverzekeringen verjaart de vordering niet – ook al is de termijn van drie jaar verstreken – voordat zes maanden zijn verstreken nadat de vordering door de derde jegens de verzekerde is ingesteld.

Samenloop verzekeringen

In geval van samenloop van schadeverzekeringen geldt niet langer het anciënniteits-

beginsel – de oudste verzekering gaat voor – maar heeft de verzekerde in beginsel de keuze welke van de desbetreffende verzekeraars hij wil aanspreken, hetgeen onder het oude recht alleen gold bij samenloop van aansprakelijkheidsverzekeringen.²³ De verzekeraars hebben onderling verhaal, in die zin dat ieder zijn deel draagt naar evenredigheid van de bedragen waarvoor ieder afzonderlijk onder zijn polis kan worden aangesproken.

Subrogatie en regres

De kring van personen op wie de gesubrogeerde verzekeraar geen regres mag nemen is uitgebreid.²⁴ Hij mag geen verhaal nemen op de verzekeringnemer, een medeverzekerde, de niet van tafel en bed gescheiden echtgenoot of de geregistreerd partner van

een verzekerde, een andere levensgezel van een verzekerde, bloedverwanten in de rechte lijn van een verzekerde, een werknemer of werkgever van de verzekerde, of degene die in dienst staat tot dezelfde werkgever als de verzekerde. Onder bepaalde omstandigheden is dit verhaalsverbod niet van toepassing. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de situatie dat sprake is van opzet of roekeloosheid van de schadeveroorzaker. De regeling is van dwingend recht.

Naast het wettelijke verhaalsverbod is in de wet vastgelegd dat een verzekeraar bij het verhaal op de schadeveroorzaker voorrang dient te verlenen aan de verzekerde: indien een verzekerde zijn eigen risico of een andere onverzekerde vordering op de schadeveroorzaker wil verhalen, gaat hij voor.²⁵ Ook deze bepaling is van dwingend recht.

JONGE WIJN

In het verleden is er al vaker op gewezen dat het nieuwe verzekeringsrecht grotendeels oud recht bevat.²⁶ Dat is juist, maar op diverse punten is het daarom van des te meer belang de vaak verstreckende gevolgen van het nieuwe verzekeringsrecht te onderkennen. De rechtspraktijk kan dan ook niet rustig achterover leunen en erop rekenen dat alles bij het oude is gebleven. Het is niet alleen 'oude wijn in nieuwe zakken': het nieuwe recht kent diverse belangrijke en soms gecompliceerde wijzigingen. Te denken valt onder meer aan de nieuwe verjaarsregeling. Men dient dan ook zeer alert te zijn op die wijzigingen. ●

10. MvT (19529), p. 11.

11. Mits voldaan is aan het causaliteitsbeginsel.

12. Art. 7:943 lid 3 BW.

13. Art. 276 WvK is oorspronkelijk bedoeld voor de zeeverzekering, waarbij van de verzekerde de uiterste zorg werd verlangd. Het op brandverzekering betrekking hebbende art. 294 WvK (waarin de norm 'merkelijke schuld' werd gehanteerd) kwam ook onder het oude recht beter overeen met de maatschappelijke norm. Bij de verzekerde risico's van alledag maakt de verzekerde zich immers gemakkelijk aan een nalatigheid of onvoorzichtigheid schuldig. Daardoor is 'merkelijke schuld'

al onder het oude recht de algemene regel geworden.

14. Art. 7:952 BW.

15. Art. 267 WvK.

16. Art. 7:946 BW.

17. Art. 263 WvK.

18. Volledigheidshalve zij opgemerkt dat dit anders kan zijn indien degene die levert of degene die ontvangt, te kennen geeft dat hij overgang wenst; dat kan bijvoorbeeld besloten liggen in de verkoop.

19. Art. 7:948 BW.

20. Art. 7:942 BW.

21. De termijn van vijf jaar geldt wel voor een vordering tot uitkering onder een levensverzekering. Zie art. 7:985 BW.

22. Art. 7:943 lid 2 BW. Dit betekent onder meer dat contractuele vervalttermijnen die voorheen in veel polissen voorkwamen, onder het nieuwe recht in strijd zijn met dwingend recht.

23. Art. 7:961 BW.

24. Art. 7:962 lid 3 BW.

25. Art. 7:962 lid 2 BW.

26. Zie onder meer M.J. Tolman, 'Nieuw verzekeringsrecht! Nou ja, nieuw?', VA nr. 4 2000, p. 144-150.

Welke boetes moeten worden betaald door de werkgever?

L.R. Ridderbroek
advocaat te Rotterdam

Een werkgever mag de bekeuringen voor (snelheids)overtredingen die een werknemer tijdens de uitvoering van zijn werkzaamheden in een auto van de zaak krijgt opgelegd, niet op de werknemer verhalen. Dit besliste het hof Den Haag op 12 mei jl. En parkeerboetes, en boetes voor niet-handsfree bellen, en boetes opgelopen in de eigen auto?

Het hof heeft beslist dat bekeuringen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden op grond van art. 7: 661 BW voor rekening van de werkgever komen. Dit is slechts anders indien de verkeersboetes een gevolg zijn van opzet of bewuste roekeloosheid van de werknemer. Hiertoe overweegt het hof dat er in het verkeer gemakkelijk even iets te hard wordt gereden en dat het kan voorkomen dat de verkeerssituatie vereist dat men over een korte afstand iets te hard rijdt. Volgens het hof zal er in zijn algemeenheid bij een overschrijding van de maximumsnelheid tot 10 km per uur geen sprake zijn van opzet of bewuste roekeloosheid. Wordt de maximumsnelheid met meer dan 10 km per uur overschreden, dan is hiervan in beginsel wel sprake.

De uitspraak van het hof is consistent met andere uitspraken over de vraag wanneer sprake is van opzet of bewuste roekeloosheid binnen een arbeidsrelatie. De Belastingkamer van de Hoge Raad oordeelde in 2001 overigens al dat een werkgever in beginsel gehouden is de administratieve sancties te dragen die de werkgever krachtens de WAHV (Wet Mulder) als kentekenhouder zijn opgelegd voor gedragingen die de werknemer heeft begaan in de uitoefening van zijn werkzaamheden met het motorvoertuig van de werkgever. Nieuw is dat het hof in algemene zin snelheidsovertredingen tot 10 km niet als opzettelijk of bewust roekeloos beschouwt en daarboven wel.

MET EIGEN AUTO

Art. 7: 661 BW is niet van toepassing indien een werknemer tijdens werktijd met zijn eigen auto een verkeersboete krijgt. Dit artikel ziet immers op de aansprakelijkheid voor

schade die een werknemer in de uitoefening van zijn taak aan de werkgever dan wel derden toebrengt, en niet op de (eigen) schade van de werknemer. Dit zou in de praktijk kunnen meebrengen dat de verkeersboetes van een werknemer met een auto van de zaak niet op hem kunnen worden verhaald, terwijl zijn collega met een eigen auto zijn verkeersboetes zelf moet betalen. Om deze rechtsongelijkheid, waar overigens geen goede grond voor lijkt te bestaan, weg te nemen, kan deze werknemer een door hem ontvangen verkeersboete met een beroep op het goed werkgeverschap uit art. 7: 611 BW op zijn werkgever verhalen. Het hof laat deze mogelijkheid ook open in haar arrest.

Ik merk in dit verband op dat de Hoge Raad al in 1992 een vergaande aansprakelijkheid van de werkgever voor aan de auto van de werknemer ontstane schade heeft aangenomen. Wanneer de werknemer in de uitoefening van het dienstverband gebruik maakt van een eigen zaak (in dit geval bijvoorbeeld de eigen auto) dan is de werkgever in beginsel aansprakelijk voor de schade, tenzij deze het gevolg is van opzet of bewuste roekeloosheid van de werknemer. Het is dan ook waarschijnlijk dat verkeersboetes met de eigen auto tijdens werktijd ook vergoed moeten worden.

Foto: Diana Scheilen/HH

Nieuw is dat het hof snelheidsovertredingen tot 10 km niet als opzettelijk of bewust roekeloos beschouwt

PARKEERBOETES

In de uitspraak van het hof ging het om verkeersboetes voor snelheidsovertredingen. Een logisch volgende vraag die zich voordoet is welke andere soorten boetes onder het verbaalsverbod van art. 7: 661 BW vallen. Uit de hierboven genoemde uitspraak van de Hoge Raad uit 2001 blijkt dat op grond van art. 5 WAHV uitsluitend lichte verkeersovertredingen die met een administratieve sanctie kunnen worden afgedaan, aan de werkgever

ook door de werkgever te worden vergoed?

De vraag of andere boetes, zoals parkeerboetes, onder de werking van art. 7: 661 BW vallen, zal steeds beoordeeld moeten worden aan de hand van de omstandigheden van het geval. Met betrekking tot parkeerboetes lijkt het bijvoorbeeld gerechtvaardigd een onderscheid te maken tussen in het geheel niet betalen en het te laat terugkeren bij de auto, waardoor de parkeertijd is verlopen. In het laatste geval lijkt het onder omstandigheden

omdat werkgevers kunnen worden aangesproken voor tot 5 jaar oude (ten onrechte verhaalde) verkeersboetes. De werkgever is echter niet onder alle omstandigheden verplicht om verkeersboetes voor zijn rekening te nemen. Zoals hierboven al is gezegd, bestaat deze verplichting niet indien de schade het gevolg is van opzet of bewuste roekeloosheid van de werknemer. Hiervan is in ieder geval sprake bij ernstige verkeersovertredingen die tevens een strafbaar feit opleveren. Van opzet en bewuste roekeloosheid kan mijns inziens ook sprake zijn indien een werknemer met (grote) regelmaat bekeurd wordt. Bovendien zal hij dan in strijd handelen met zijn verplichting zich als een goed werknemer te gedragen, waardoor – zoals het hof overweegt – art. 7: 661 BW toepassing zal missen.

De werkgever is voorts niet verplicht om verkeersboetes te vergoeden indien de verkeersovertredingen buiten het kader van de arbeidsovereenkomst zijn begaan. Onder privé-tijd valt in dit verband ook het normale woon-werkverkeer. Echter, in deze tijd van moderne communicatiemiddelen waarbij werknemers bijvoorbeeld tijdens het woon-werkverkeer zakelijk bellen, valt niet uit te sluiten dat verkeersboetes opgelopen tijdens het woon-werkverkeer onder omstandigheden ook vergoed moeten worden.

LICHT VERKEERSOVERTREDINGEN

Het is met betrekking tot het verhaal van verkeersboetes niet mogelijk om ten nadele van de werknemer van art. 7: 661 BW af te wijken. Dit kan slechts indien de werknemer daadwerkelijk voor dergelijke schade is verzekerd. Verzekeringen tegen verkeersboetes bestaan echter niet (meer). Het hof Den Haag overwoog in zijn arrest wel dat een stringent beleid, bijvoorbeeld het betaalbaar stellen van de eerste drie boetes en daarna voor eigen rekening, mogelijk niet in strijd zou zijn met art. 7: 661 BW, aangezien verdedigbaar is dat de werknemer die in een bepaalde periode meer dan drie verkeersovertredingen maakt, in strijd handelt met het goed werknemerschap uit art. 7: 611 BW. Werkgevers doen er met het oog op de toekomst dan ook goed aan om beleid ten aanzien van lichte verkeersovertredingen te ontwikkelen. ●

als kentekenhouder kunnen worden opgelegd. In de bijlage bij de WAHV is aangegeven welke overtredingen administratiefrechtelijk kunnen worden afgedaan. Een voorbeeld van een daarin opgesomde overtreding is de parkeerboete. Dienen parkeerboetes daarom nu

denkbaar dat er geen sprake is van opzet of bewuste roekeloosheid.

VLUCHTWEGEN

De uitspraak van het hof kan voor werkgevers grote financiële gevolgen hebben. Te meer

'One for the road (Pinter)' © Lucas van Eeghen; www.lucasvaneeghen.com; zie ook verderop in dit blad De cultuur van Lucas van Eeghen

Gerard Tanja en Rob van Otterlo

Directeur ASI-legal, consultancy-bureau voor juridische dienstverlening; resp. hoofd opleiding bij de Orde

Er studeren minder juristen af, er vertrekken meer (senior) medewerkers en andere zakelijk dienstverleners bevissen intensiever de vijver van jong talent. Allochtone aanwas en nieuwe HBO-juristen compenseren deze krimpende mogelijkheden niet. Mede doordat steeds meer vrouwen advocaat worden, beginnen advocaten bovendien andere keuzes te maken op de balans van leven en werk. Hoe kunnen de kantoren hun nijpende positie op de arbeidsmarkt verbeteren?

De Nederlandse advocatenkantoren worden opgeschrikt door een krappere wordende arbeidsmarkt voor juristen. De instroom van stagiaires én die van (senior) medewerkers staat behoorlijk onder druk. De top-20 kantoren hebben bij een gelijkblijvende groei van juridische werkzaamheden de komende jaren behoefte aan ongeveer 400 stagiaires, terwijl het aanbod van stagiaires die geschikt zijn voor deze kantoren ca. 150-200 zal zijn. En dan kan een aantrekkende economie nog

leiden tot een grotere behoefte. Ook middelgrote en regionale kantoren klagen over problemen bij het vinden van goede stagiaires.

Er is nog een andere trend met grote gevolgen voor de kantoren: de feminisering van de balie. Bestond in 2000 nog 45% van de stagiaires in de beroepsopleiding uit vrouwen, anno 2006 is dit toegenomen tot 65%. Een toename van 20% in vijf jaar. De beroepsopleiding volgt in dit opzicht de juridische faculteiten; daar is soms meer dan

65% van de studenten van het vrouwelijk geslacht.

De instroom van allochtonen in de advocatuur blijft achter bij de toename van het aantal afgestudeerde allochtone juristen. Het totale aantal afgestudeerde juristen neemt daarentegen af. Bovendien zijn er nieuwe juridische dienstverleners op komst in de vorm van HBO-bachelors in het recht. Daarnaast weten niet-juridische zakelijke dienstverleners (consulting, financiële sector,

Ook middelgrote en regionale kantoren klagen over problemen bij het vinden van goede stagiaires

accountancy en ICT-sector) pas afgestuurde juristen aan te trekken, waarmee het beschikbare potentieel voor advocatenkantoren verder wordt verkleind.

Wanneer al deze ontwikkelingen worden afgezet tegen de demografische ontwikkelingen, wordt de uitdaging voor de balie duidelijk.

MEER DEELTIJDARBEID

De rechtenstudie aan de universiteiten feminiseert sterk en als gevolg daarvan ook klassieke juridische professies als de advocatuur. De RAIO-opleiding kent inmiddels een percentage vrouwen van meer dan 95%. Als gevolg van feminisering in de rechtenstudie lijken mannelijke studenten 'te vluchten' in economische en bedrijfskundige studies, waardoor opnieuw de feminisering toeneemt. De studies (bedrijfs)economie, bedrijfskunde maar ook fiscaal recht en accountancy worden vooral gevolgd door mannelijke studenten.

Feminisering van een studie en een vakgebied vonden eerder plaats bij psychologie, Nederlands, kunstgeschiedenis, geneeskunde, onderwijskunde, lerarenopleidingen etc. Dit heeft tot gevolg dat de status van dat beroep afneemt, waardoor de economische waarde van het beroep kleiner wordt. Dit is gebeurd bij de huisarts, onderwijzer en leraar. Maar er zijn ook voorbeelden in de zakelijke dienstverlening waar dit minder het geval was, al was de feminisering daar ook minder sterk: consulting, ICT, bankwelen en accountancy.

Voor de balie betekent een en ander een versterkte vraag naar deeltijdarbeid, want vrouwen (en steeds meer mannen) willen werk en gezin combineren. Daarom is de rechterlijke macht (en banken, verzekeraars

en overheidsinstellingen) een aantrekkelijke werkgever, ook voor afgestudeerde juristen. De advocatuur is nog onvoldoende ingericht op deeltijdwerk; de cultuur is er nog steeds een van keihard en fulltime werken en vaak is toelating tot de maatschap als deeltijdpartner moeilijk bespreekbaar. Vandaar dat er relatief veel (senior) medewerkers vertrekken en dat er binnen bepaalde rechtsgebieden een tekort ontstaat aan ervaren, gekwalificeerde, mensen.

Door de groeiende vraag naar juridische dienstverlening én de groeiende vraag naar deeltijdarbeid heeft de arbeidsmarkt meer professionals nodig. Op de naar verwachting binnenkort krappere wordende arbeidsmarkt leidt dit tot (nog) meer concurrentie.

MINDER (GOEDE) AFGESTUDEERDEN

Het aantal afgestudeerde juristen daalt, relatief ten opzichte van economie en bedrijfskunde, maar het afgelopen jaar zelfs in absolute zin. Tot voor kort studeerden elk jaar ca. 3000 juristen af. In 2005 waren dat er ongeveer 2500. Ook in 2006 en 2007 worden rond de 2500 afgestudeerde juristen verwacht. De absolute afname kan zijn veroorzaakt doordat de laatste studenten oude stijl voor een deel de overstap hebben gemaakt naar de nieuwe bachelor-master opleidingen, waardoor ze later afstuderen. Maar als de relatieve toename van economen en bedrijfskundigen doorzet, valt opnieuw een dalende trend voor juristen te voorzien.

Uit contacten met werving & selectie bureaus gericht op de juridische markt kunnen we bovendien concluderen dat het gemiddelde niveau van de afgestudeerde jurist afneemt. Zo test de rechterlijke macht al sinds jaar en dag haar RAIO-instroom. Ze constateert een afnemend gemiddeld niveau van de aanmelders. De rechterlijke macht kan zich nog uitsluitend richten op de beste juristen maar de balie, die meer dan eenderde van de afgestudeerden opneemt, kan dat niet.

Een aantal advocatenkantoren constateert hetzelfde als de RAIO, en voelt zich genoodzaakt om, naast de Beroepsopleiding en VSO, aanvullende, inhoudelijke, opleidingen te verzorgen. Zo is er het *Young Talent Programme* van Houthoff Buruma of *De Brauw* van De Brauw Blackstone Westbroek. In Nederland

actieve internationale kantoren als Clifford Chance en Allen & Overy zeggen dat ze steeds meer moeite moeten doen om de gewenste instroomkwaliteit te handhaven, zeker vergeleken met de Angelsaksische, Aziatische of Zuid-Europese situatie.

ALLOCHTONEN EN HBO-JURISTEN

De oplossing zou kunnen komen uit allochtone hoek, want steeds meer allochtonen nemen deel aan het hoger onderwijs en de rechtenstudie staat er hoog aangeschreven, onder andere vanwege de status van juridische beroepen in de landen van herkomst. Vooral allochtone meisjes studeren rechten. Toch kent de balie nog nauwelijks allochtone intreders. Van de nieuwe stagiaires is waarschijnlijk minder dan één procent van allochtone afkomst. Daarom zullen zij voorlopig de arbeidsmarktproblemen niet oplossen.

Inmiddels zijn de eerste lichten HBO-juristen afgestudeerd, dit zijn juridische bachelors op HBO-niveau die tot voor kort niet konden instromen. Inmiddels bevolken duizenden HBO-rechtenstudenten de Nederlandse hogescholen. Ze lijken goed geëquipeerd voor posities in bedrijfsleven en overheid maar niet voldoende toegerust voor de advocatuur, niet anders dan als *para-legal*. De HBO-rechtenstudent voldoet immers niet aan art. 2 Advocatenwet en beschikt niet over het civiel effect dat de toelating tot de balie regelt. In de toekomst zal slechts een klein deel van de afgestudeerden een vervolgstudie recht met civiel effect aan een universiteit voltooien. Dit wordt bevestigd door ervaringen van de Universiteit Utrecht.

Minder dan één procent van de nieuwe stagiaires is van allochtone afkomst, zij zullen voorlopig de arbeidsmarktproblemen niet oplossen

Goede professionals trekken andere goede professionals aan, en ook hoogwaardig werk

COMMUNICATIE OP ARBEIDSMARKT

Voor veel kantoren is arbeidsmarktcommunicatie iets nieuws, en veel kantoren zijn pas recent begonnen met het aanstellen van een HRM-functionaris voor werving en selectie. Multinationals en financiële instellingen hebben hier al jaren ervaring mee en weten zo veel juridisch talent uit de markt te halen. Binnen enkele jaren zullen de top-20 kantoren dit niveau moeten evenaren, zo niet overtreffen. Dit betekent dat er meer geïnvesteerd moet worden in arbeidsmarktcommunicatie en in een uitdagend en professioneel werving- en selectiebeleid. Er moet een gestructureerd en consistent beleid worden ontwikkeld voor cv-briefselectie, assessments, psychometrische testen speciaal voor het kantoor, interview *scorecards*, en interviewrondes. Advocatenkantoren zouden bij grote financiële instellingen en multinationale ondernemingen op bezoek kunnen gaan en kunnen zien hoe daar instrumenten van arbeidsmarktcommunicatie worden ingezet voor het imago van de onderneming en voor het sturen van de verwachtingen van instromers. Zo wordt al vaak een eerste selectie van potentiële instromers gemaakt.

Belangrijk is dat het opgeroepen beeld van het kantoor en de praktijk overeenkomt met de werkelijkheid. Verwachtingen en

toezeggingen moeten worden waargemaakt, zoals: 'Wij investeren veel in uw persoonlijke ontwikkeling', 'Bij ons hebt u veelvuldig en meteen cliëntencontact', 'U gaat bij ons werken in een internationale setting met uitdagend werk', 'Wij garanderen een loopbaan in een dynamische omgeving met inspirerende collega's'.

Kantoren kunnen ook streven naar een groter aandeel van allochtone juristen. En opdat kleine en middelgrote kantoren in de provincie aantrekkelijke werkgevers blijven, om zo de trek van afgestudeerde juristen van perifere universiteiten naar de Randstad te voorkomen, zal men moeten weten waarom afgestudeerde juristen kiezen voor een bepaalde werkgever. Zo kan een arbeidsmarktstrategie worden ontwikkeld; niet alleen marketing voor werving van klanten maar ook voor werving van nieuwe advocaten.

MANAGEMENT VAN TALENT

Kantoren die voldoende gekwalificeerd talent binnenhalen en de juiste mensen

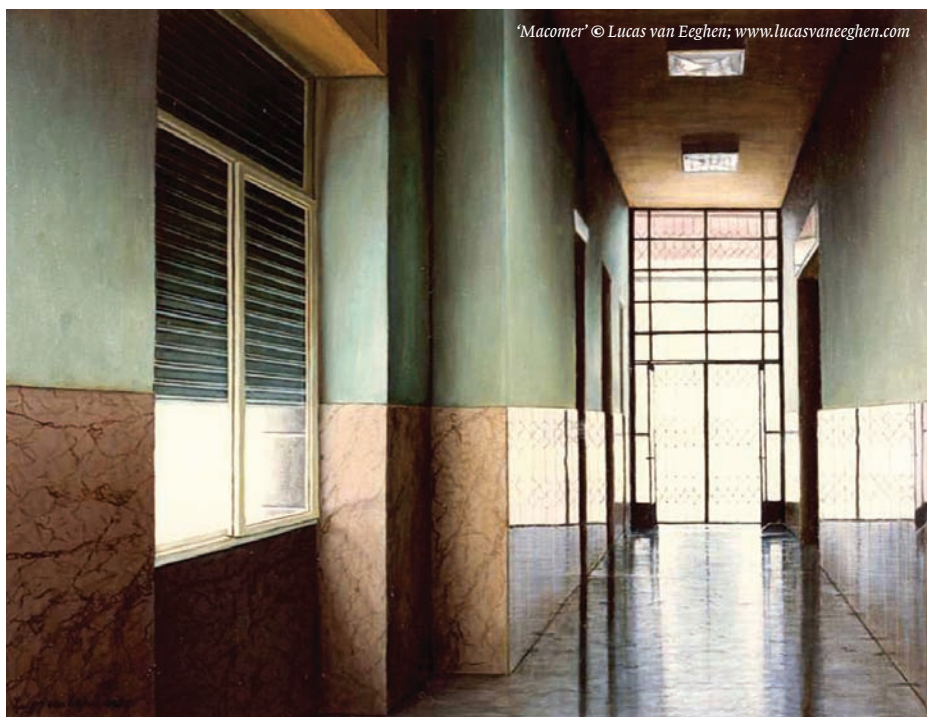
behouden, zullen succesvol zijn en zich onderscheiden van concurrenten. Een uitgebalanceerde HRM-strategie en professionele uitvoering ervan zou wel eens van doorslaggevende betekenis kunnen zijn. Goede professionals trekken niet alleen andere goede professionals aan, maar ook hoogwaardig en interessant werk. Daarmee versterken ze het imago van het kantoor, wat leidt tot betere, gewenste, cliënten en dit leidt weer tot winstgeverder werk.

Daartoe zal er meer aandacht moeten komen voor management van talent, met nadruk op trainings- en ontwikkelingsmogelijkheden, persoonlijke en individuele ontwikkelingsbehoeften, voor de advocatuur ontwikkelde assessment- en developmentcentra, en flexibele vormen van loopbaanbeleid.

Nu beschouwen veel kantoren uitstroompercentages van 25-30% bij stagiaires nog als normaal en reageren ze op het vertrek van veelbelovende (senior) medewerkers na zeven jaar nonchalant. Maar binnenkort kunnen advocatenkantoren het zich niet meer permitteren, gezien de gedane investeringen voor werving, selectie, opleiding en ontwikkeling, om eerst na drie en dan na zes á zeven jaar veel hoogwaardige kwaliteit te verliezen als gevolg van verstarde loopbaanperspectieven. Juist na al die jaren moeten talenten worden gekoesterd en begeleid, bij voorkeur in programma's met een looptijd van enkele jaren, waarin men de kans krijgt zich te ontwikkelen tot een specialist en waarin de jonge professional (mede)verantwoordelijk wordt voor het reilen en zeilen van de maatschap.

FLEXIBEL LOOPBAANBELEID

Bij nieuw HRM-beleid is het noodzakelijk om de vitaliteit van maatschap of aandeelhoudersvergadering op peil te houden of te versterken. Veel Nederlandse kantoren hebben partners/aandeelhouders die tussen de 50 en 55 jaar zijn. In andere sectoren van de zakelijke dienstverlening ligt deze leeftijd behoorlijk lager. Omdat bovendien het management van de cliëntrelaties en ook het ondernemerschap veelal verbonden zijn met de oudere partners, is er planning nodig van de opvolging en instroom van jongere partners/aandeelhouders.

'Macomer' © Lucas van Eeghen; www.lucasvaneeghen.com

Kantoren reageren te nonchalant op het vertrek van veelbelovende (senior) medewerkers, gezien de gedane investeringen voor hun werving, selectie, opleiding en ontwikkeling

Tegenwoordig zien we echter – naast de grotere uitstroom van (senior) medewerkers – dat steeds meer mannen en vooral vrouwen zo tussen het 7e en 9e jaar de advocatuur verlaten als gevolg van andere keuzes op de balans van leven en werken. Door de feminisering zal deze tendens worden versterkt. Opnieuw een reden voor een flexibel loopbaanbod voor senior medewerkers. Dit houdt onder meer in: deeltijd-partnerschap of flexibele partnerschapsarrangementen, *salaried* partnerschap, invoeren van een *counsel* positie en geïndividualiseerde posities voor senior medewerkers. Ook is het denkbaar dat met bepaalde strategische cliënten loopbaanarrangementen worden getroffen, waarbij over en weer (senior) medewerkers worden geplaatst en begeleid. Dit impliceert flexibeler beloningssystemen.

Maar misschien zal de bedrijfsvoering in de juridische sector veel ingrijpender veranderen. De maatschappen/aandeelhoudersvergaderingen zouden wel eens *blijvend* kleiner kunnen zijn dan nu, met veel juridische werkzaamheden zo laag mogelijk in de organisatie. De winstgevendheid zal minstens hetzelfde zijn, en een *leverage* van 1:8 of 1:10 is niet uitgesloten.

AANTREKKELIJKE RECHTENSTUDIE

Zeker omdat de concurrentie op de arbeidsmarkt voor afgestudeerde juristen voornamelijk van *buiten* de balie lijkt te komen, heeft de Nederlandse Orde van Advocaten hier op zichzelf geen taak. Maar als het gaat om het Hoger Onderwijs is de Orde medeverantwoordelijk voor goede juridische opleidingen, zowel academisch als post-academisch, met een goede aansluiting op de juridische praktijk. Daarom dient de Orde in ieder geval – samen met andere spelers in de rechtspraak en vooral de universiteiten – te werken aan de aantrekkelijkheid van de rechtenstudie voor toekomstige studenten, voor vrouwen, mannen, allochtonen en autochtonen.

(advertentie)

Journal Vreemdelingenrecht

Het *Journal Vreemdelingenrecht* richt zich met praktische informatie op het complete veld van het Migratierecht. In het *Journal Vreemdelingenrecht* komen beleid, jurisprudentie, praktijkvraagstukken en een overzicht van relevante vakinformatie en congressen samen. Door middel van artikelen en korte actuele informatie blijft u op de hoogte van alle ontwikkelingen met betrekking tot het Migratierecht. De informatie uit het *Journal* sluit prima aan bij het beleid zoals dit in de Vreemdelingen-circulaire wordt bepaald.

Het *Journal Vreemdelingenrecht* biedt:

- artikelen over actuele onderwerpen;
- rubrieken die aansluiten bij de Vreemdelingen-circulaire, waaronder met ingang van 2006 een uitgebreide jurisprudentierubriek;
- besprekingen van recent verschenen publicaties;
- rubriek waarin congressen, studiedagen en seminars worden gesignaleerd;
- column en ervaringen uit de praktijk.

Redactie:
Mr. E.C.H.J. van der Linden
Drs. J.D. van Andel
Mr. D.S. Arjun Sharma
Drs. J. Bakker
Mr. D.J. de Jong
Mr. K.W. Liborang
Mr. A. van Luyck
Mr. G.W.J. Oosterholt
Mr. M.A.G. Reurs
Mr. B.T. Winkel

Bestelcode: JNVR

Prijs: € 0,37 per pagina
(incl. BTW)

Verschijning:
10 maal per jaar

Bestel via
www.sdu.nl
of bel
(070) 378 98 80

Onze uitgaven zijn ook
verkrijgbaar via de boekhandel

de snelste link naar uw vakgebied

Sdu UITGEVERS

Afscheidscadeau

Marijn Jansen
advocaat te Peize¹

De Hoge Raad besloot op 30 juni jl. dat onjuiste persoonsgegevens niet in de weg staan aan verlening van de Nederlandse nationaliteit, tenzij daardoor een antecedentenonderzoek onmogelijk wordt gemaakt. Besluiten ná 1 april 2003 kunnen alleen door intrekking vervallen. Marijn Jansen, die in het vorige nummer over de nationaliteit van Hirsi Ali schreef (Advocatenblad 2006-9, p. 416-419), trekt enkele vergelijkingen en meent dat de Hoge Raad de bedoeling van de politiek nog steeds niet ruim genoeg neemt.

De Hoge Raad gaat in zijn arrest van 30 juni jl.² gedeeltelijk 'om' ten opzichte van zijn arrest van 11 november 2005³ en geeft een andere invulling⁴ aan de gevolgen voor iemand die de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) onjuiste personalia opgeeft als hij naturaliseert. De Hoge Raad oordeelt als eerste nuancerend, dat van iemand die *na* 1 april 2003⁵ Nederlander is geworden, de Nederlandse nationaliteit niet (meer) non-existent kan zijn. Deze nationaliteit kan slechts kan worden ingetrokken ex art. 14 lid 1 Rijkswet op het Nederlanderschap (RWN). Daarbij moet de minister individueel toetsen waarom de fraude moet leiden tot verlies van het Nederlanderschap.

Voor personen die *voor* 1 april 2003 zijn genaturaliseerd geeft de Hoge Raad aan dat non-existent mogelijk blijft. Dit vanwege het feit dat de wetgever weliswaar in de overgangsbepalingen⁶ aangaf dat de intrekkingmogelijkheid óók geldt voor personen die voor de inwerkingtreding van de wet Nederlander zijn geworden, maar niet bepaalde dat 'rechtsgewoone' werd verleend aan eerdere naturalisatiebeschikkingen.

De Hoge Raad geeft daarmee te kennen niet op het terrein van de wetgever te willen komen en roept impliciet op tot wetwijziging.

ANTECEDENTENONDERZOEK MOGELIJK

Nu de minister in haar brief van 27 juni jl. aan de Tweede Kamer schrijft, dat zij 'alles in aanmerking nemende' tot de conclusie komt dat 'het naturalisatiebesluit van 1997 mevrouw Hirsi Ali voldoende identificeert en dat zij daarom het Nederlanderschap inderdaad heeft verkregen',⁷ denk ik dat in de praktijk een nieuw beleid zal ontstaan. Het gaat immers volgens de regering om de feitelijke identificatiemogelijkheden en niet (meer) om de vraag of de letters en cijfers precies de persoon hebben aangeduid.

De minister geeft aan dat zij het door de IND tot nu toe gehanteerde beleid nog steeds het juiste acht, maar geeft slechts de voorbeelden van een verkeerde transcriptie of een verschrijving van een naam.⁸ Daárvan had de Hoge Raad echter al gezegd dat het om uitzonderingsgronden gaat waarbij de non-existent van de nationaliteitsverlening niet opgaat.

De Hoge Raad geeft als tweede nuancerend aan dat voor bijzondere omstandigheden die meebrengen dat de betrokkene voldoende geïdentificeerd was ten tijde van de naturalisatie, 'nodig [is] dat, ondanks de onjuistheid van de verschaft persoonsgegevens, omtrent de ware identiteit van de aanvrager bij de instanties die de aanvraag moesten onderzoeken en beoordelen, een zodanige duidelijkheid heeft bestaan, dat niet gezegd kan worden dat de onjuistheid van de persoonsgegevens hun onderzoek en beoordeling belemmerd heeft'.⁹ Een mogelijk antecedentenonderzoek staat dus centraal.

ANDERS DAN DE POLITIEK

De minister schrijft, dat 'Bij acceptatie van de juistheid van de naam Ali, acht ik de onjuistheid van het geboortjaar op zichzelf onvoldoende om de identificatie van betrokkene in twijfel te stellen'.¹⁰ Omdat de Hoge Raad in het vorige arrest bepaalde dat *slechts* van belang is of de opgegeven personalia de juiste persoon betreffen, kan niet anders geconcludeerd worden dan dat de onjuiste geboortedatum Hirsi Ali niet identificeerde. De persoon met de opgegeven geboortedatum bestond in 1997 niet; ook niet onder de naam Hirsi Magan.

De *oude* lijn van de Hoge Raad volgend komt de minister dus tot een onjuist, maar blijkbaar gewenst, gevolg. Met andere woorden: die oude (bevestigde) lijn van de Hoge Raad klopt volgens de minister niet. De Tweede Kamer heeft haar daarin, zij het morrend, gevolgd. Vooral dit laatste maakt dat de Hoge Raad voor naturalisaties vóór 2003 de bedoeling van de politiek niet ruim genoeg genomen heeft en daarvan afwijkt. M.i. had niets er aan in de weg gestaan om in art. 14 RWN een afscheid van het verleden te lezen die de intrekkingmogelijkheid uitdrukkelijk ook aanwees voor beschikkingen vóór 2003. Ook dan moet de non-existent dus verboden terrein zijn.

HOOP GLOORT

Achteraf kan worden gezegd dat de kwestie Hirsi Ali niet nodig was geweest indien was gewacht op dit arrest. Het arrest geeft immers aan dat als bij haar naturalisatie door de IND controleerbaar was wie zij was zij Nederlandse is gebleven. Waarschijnlijker is echter dat de kwestie juist nodig was om dit arrest te doen wijzen. Zonder alle commotie was de Hoge Raad m.i. namelijk niet 'omgegaan'. Ik zie het dan ook maar als een afscheidscadeau van Hirsi Ali. Immers: 'Uitgangspunt van het recht en dus van het kabinetsbeleid is dat gelijke gevallen gelijk behandeld worden'.¹¹ Voor de bekende elf personen of gezinnen die nog afwachten en voor de 58 zaken waarin al is vastgesteld dat de betrokkenen niet de Nederlandse nationaliteit bezitten,¹² gloort dan ook hoop, zij het voorlopig nog niet meer dan dat.

1 Bij het Raethuys Advocaten, op persoonlijke titel
2 LJN AV0054
3 LJN AT7542
4 R.o. 3.4.3 en 3.4.4

5 Het tijdstip van inwerkingtreding van de herziene RWN
6 Art. II lid 1 Wijzigingswet RWN
7 Brief van 26 mei 2006, 06-JUST-B-51

8 Idem
9 R.o. 3.5
10 Brief van 26 mei 2006
11 Idem
12 Idem

Verzameling Nederlandse Wetgeving 2006|2007

Volledige wettenverzameling voor elke jurist

Titel:
Verzameling Nederlandse
Wetgeving 2006|2007

Redactie:
prof. mr. A.I.M. van Mierlo,
prof. mr. W.J.M. Voermans,
prof. mr. B. Wessels e.a.

ISBN: 90 12 11056 4
€46,25

Abonnementscode: VNW
€37,-

Onze uitgaven zijn ook
verkrijgbaar bij de boekhandel.

De *Verzameling Nederlandse Wetgeving 2006|2007* (VNW) is
dé wettenverzameling voor de juridische praktijk.

De VNW bestaat uit drie delen:

- Staats- en bestuursrecht, bestuursprocesrecht, verdragen
- Burgerlijk recht, burgerlijke rechtsvordering, verdragen
- Straf(proces)recht, verdragen

Met gratis cd-rom!

Bij de VNW ontvangt u een cd-rom met de volledige inhoud van
de bundels, aangevuld met alle formele Nederlandse wetten en
rijkswetten. Handig als u digitaal wilt zoeken en vinden!

Kijk op **www.vnw.sdu.nl** voor de volledige inhoud van de VNW.

Bestel via www.vnw.sdu.nl of bel (070) 378 9880

Lucas van Eeghen

Welke boeken lezen advocaten eigenlijk buiten de juridische literatuur, als ze dan nog lezen? Zien ze graag opera, bezoeken ze bioscopen, concerten, galleries? Gaan ze naar toneel? En wat betekent die cultuur voor hen en, misschien, voor hun werk? Lucas van Eeghen (53, gehuwd, één kind; advocaat ondernemings- en faillissementsrecht in Amsterdam) maakt schilderijen en laat zich ontroeren door het abstracte werk van Mark Rothko.

Jan Pieter Nepveu
journalist

Schilderij 'Oude Schans (1)'

Voor meer schilderijen van Lucas van Eeghen, zie: www.lucasvaneeghen.com.

Zie ook de schilderijen in het artikel 'Parels vissen in lege vijvers' voorin dit nummer.

‘...er zit ook een ongrijpbaar mysterie in’

“ Ik ben weggegaan bij Stibbe, erg lang geleden, omdat ik naast mijn werk ook wilde schilderen. In de stageperiode had ik mijn eerste tentoonstelling bij elkaar geschilderd maar parttime advocatuur was nog niet en vogue. Hoewel mijn patroon wilde dat ik bleef, heeft Stibbe het principebesluit genomen dat parttime werken niet kon. Ik ben vertrokken naar Höcker en Kemper, zoals ons kantoor toen heette, en kon aan de slag op basis van drie dagen per week.

Dat ik ooit begonnen was met schilderen, komt voort uit een ongelukkige liefde. Ik was zo ongelukkig dat ik mij gedurende maanden heb opgesloten, niemand zag en alleen maar schilderde.

Ik heb daarna veel gehad aan een bekwame portrettist die mijn moeder heeft geportretteerd. Ik mocht met hem mee en hij heeft mij gaandeweg verschrikkelijk veel geleerd. Hij vertelde ook waar ik nog meer over schilderen kon lezen. Er bestaat een bijbel voor schilders (schildertechnieken van Max Deurner – Red.), voor buitenstaanders volstrekt onbegrijpelijk, maar als je eenmaal schildert is zoiets ontzettend leerzaam.

Als ik een schilderij maak, weet ik niet waarom. Dat vind ik belangrijk want als het plaatje al vaststaat, dan wordt het gewoon iets wat je kan en doet. Wil een schilderij werkelijk geslaagd zijn, dan moet er een mysterie inzitten dat je zelf niet hebt kunnen oplossen.

Achteraf kan je altijd een beetje hinein interpreteren. Je merkt dan sowieso welke mensen op bepaalde schilderijen vallen. In een vroege periode heb ik bijvoorbeeld stations geschilderd. Een daarvan is terecht gekomen bij de zoon van een NSB’er, die vlak na de oorlog als vierjarig jongetje met zijn moeder over stations gedwaald heeft. Een

ander is terecht gekomen bij joodse mensen. Kennelijk hebben mijn stations iets desolaats en hebben ze te maken met de vergankelijkheid van het leven.

Mijn schilderijen ogen soms heel realistisch, maar zijn dat bij nader inzien niet. In de echte realistische kunst is alles uitgewerkt tot op het bot. Maar dat interesseert me geen bal. Mij gaat het om het effect. Ik heb een schilderij gemaakt, Oude Schans, en dat is erg rudimentair. Het ging om de grote kleurvakken die erin zitten, en niet om de precieze plek van dit of dat raampje. Het ging om de ruimtelijke indeling en kleurstelling. Het is voor mij een typisch tussenschilderij geweest. Vlak daarna ben ik abstract gaan schilderen. Oude Schans (2), bijvoorbeeld bestaat uit vlakken en is duidelijk op zijn voorganger geïnspireerd.

Ik kwam in een periode dat ik alles begon kaal te slaan. Dat kwam voort uit de behoefte om zowel de essentie als het niets, die twee dingen komen dicht bij elkaar, te pakken. Ik zeg niet dat me dat gelukt is, maar daar gaat het over. Uiteindelijk bleek het voor mij een opzetje te zijn naar expressionistische abstracte kunst. Het was gewoon een zoektocht.

Ik beschouwde muziek als een veel hogere kunstvorm dan de beeldende kunst. Met muziek kan je emoties raken, terwijl geschilderde plaatjes, mooi of niet mooi, vooral het rationele deel van je hoofd aanspreken. Je ogen zitten volgens mij aangesloten op een deel van je hersens dat constant rationeel interpreteert. Dat vond ik een verschrikkelijke beperking en ik had behoefte om te onderzoeken of je via de ogen toch ook de emotionele kant kon aanspreken.

Ik heb toen een groot aantal abstracte

‘Het is gebleken dat parttime advocatuur voor mij wonderwel te combineren is met het schilderen, al zijn het twee totaal gescheiden werelden.’

schilderijen gemaakt en kwam recht tegenover het realisme te staan. Abstracte schilderijen leiden tijdens het schilderen een eigen leven. Ze dicteren jou wat je moet doen. En als je daar je ogen niet voor opent, wordt het nooit wat. Als je niet ziet wat de verf doet, wat er tevoorschijn komt, dan ben je bezig bestaande plaatjes te maken in abstracte vorm. Ik ben daar mee opgehouden. Het door schilderijen aanspreken van het emotionele deel in je hoofd in plaats van het rationele, is mij maar tot op zekere hoogte gelukt.

Schilderijen met een emotionele ondergrond bestaan wel. Heel ontroerend vind ik de abstracte schilderijen van Mark Rothko. Het zijn een beetje mystieke schilderijen die je naar binnen zuigen. De Tate Gallery heeft

een speciale Rothko vleugel. Als ik daar ben voel ik mij in een kathedraal met glas-inloodramen en onverwachte nissen. Rothko is zeer goed in staat om bij mij wezenlijke emoties aan te boren die niet plat zijn zoals de zigeunertraan. Het is eigenlijk muziek die je meevoert.

Er is maar weinig realistische kunst die dat bij mij teweeg kan brengen. Een uitzondering is het huwelijk van de Arnolfini's van Van Eyck, waarvoor ik weleens spontaan in tranen ben uitgebarsten. Waarom weet ik niet precies, er zit een ongrijpbaar mysterie in.

Het is gebleken dat parttime advocatuur voor mij wonderwel te combineren is met het schilderen, al zijn het twee totaal gescheiden

werelden die een ander soort concentratie vergen. Om te schilderen heb je veel tijd en rust nodig. Als ik op m'n atelier zit, bellen er af en toe cliënten. Soms is dat nou eenmaal noodzakelijk. Maar alleen al door zo'n telefoongesprekje van vijf of tien minuten ben ik er minstens een uur uit. Als ik een heel grote zaak hebt, valt er niets aan te doen dat ik soms zeven dagen per week met de advocatuur bezig ben. Maar dat vind ik niet erg, dat is de flexibiliteit die ook het schilderen biedt. Op andere momenten kan ik op kantoor weer zeggen: tabee! ”

Voor meer schilderijen van Lucas van Eeghen, zie: www.lucasvaneeghen.com.

LEETERS ADVOCATEN

te Haaksbergen

heeft plaats voor een

MEDEWERK(ST)ER OF GEVORDERDE STAGIAIRE

voor de algemene praktijk met bijzondere belangstelling
voor personen- en familierecht en strafrecht.

Wij bieden u:

- samenwerking met twee advocaten en twee secretaresses,
 - een informele werksfeer,
 - goede arbeidsvoorwaarden,
 - een goed geoutilleerd kantoor,
 - gevestigd in een monumentaal pand en de mogelijkheid op korte termijn toe te treden tot de maatschap.
- Uw sollicitatiebrief met c.v. gaarne binnen 14 dagen richten aan:
- Leeters Advocaten**
T.a.v. mr. L.P.F.M.C. Leeters
Sporstraat 32
7481 HZ Haaksbergen
Tel.: 053 – 57 2 57 57

Alt Kam Boer a d v o c a t e n

Civiele cassatie?

- prijsafspraken mogelijk
- ook op basis van toevoeging

Info: mr H.J.W. Alt, Pb. 82228, 2508 EE Den Haag,

tel.: 070 358 94 79, fax: 070 358 51 97

alt@altkamboer.com, www.altkamboer.com

ADVOCATENKANTOOR DISTELPLEIN

zoekt

een **advocaat strafrecht** (m/v);
bij voorkeur met afgeronde stage.

Advocatenkantoor Distelplein richt zich van oudsher mede op gefinancierde rechtsbijstand (met name op het terrein van arbeidsrecht, sociale verzekering en sociale voorzieningen, strafrecht en familierecht).

De werksfeer is open en informeel.

Advocatenkantoor Distelplein is gevestigd in Amsterdam-noord in de nabijheid van het Centraal Station en de ringweg.

Uw reacties kunt u richten aan:

mr. Jan Tuitjer of mr. Floris Gijsberti Hodenpijl
Advocatenkantoor Distelplein
Postbus 37042
1030 AA Amsterdam

e-mail: jtuitjer@akdp.nl of fgijsberti@akdp.nl
Telefoon: 020 - 632 02 51
Fax: 020 - 634 34 91

Wij leveren u medische argumenten

De afgelopen tien jaren werden de meest
uiteenlopende problemen aan onze artsen voorgelegd.
Een greep uit de dagelijkse praktijk:

De operatie van mijn cliënt liep slecht af. Was de
behandeling zorgvuldig?

De erfgenamen van mevrouw stellen dat zij na de brand
langer bleef leven dan meneer. Is dat juist?

Is de lichamelijke schade van mijn cliënt juist getaxeerd en
hoe waardeert ik zijn smart?

De verzekeringsmaatschappij stelt dat de betrokkene
zelfmoord pleegde. Was het geen ongeval?

De werknemer van mijn cliënt beweert dat hij niet meer
kan werken. Kan hij niet net zo veel als vroeger?

De verzekeringspolis schrijft arbitrage voor. Kunt u een
arbiter leveren?

MEDISCH ADVIESBUREAU

BINS

dr. mr. J.W.Bins, arts RGA

Laan 20
2512 GN Den Haag
tel 070 345 98 08
fax 070 345 98 11
e-mail j.w.bins@wxs.nl
www.binsmedical.com

Gezocht ter overname:

Toga's en bibliotheek voor advocatenkantoor
met civielrechtelijke praktijk.

Brieven onder nummer 7854
Bureau BDM B.V.
Steekterweg 80G
2407 BH Alphen aan den Rijn

FIF 33

RECHERCHE- EN INFORMATIEBUREAU

Voor bedrijven, particulieren en advocatuur

- Onrechtmatig ziekteverzuim
- Alimentatiezaken
- Controle werkzaamheden
- Handelsinformatie
- Fraude / Bedrijfsdiefstal
- Privé-onderzoeken

010 - 477 33 22 www.fif33.nl

Goedgekeurd door Min. van Justitie POB 238
Heemraadssingel 186 • 3021 DM Rotterdam
Fax: 010 - 477 08 30 • e-mail: info@fif33.nl

ALIMENTATIE INNEN IN DE VERENIGDE STATEN (2)

In *Advocatenblad* 2006-7 (12 mei 2006, p. 328-329) schreef mr. dr. Gerda A. Kleijkamp, een Nederlandse advocate in Los Angeles, over het innen van alimentatie in de Verenigde Staten. Uit dit artikel zou men kunnen concluderen dat het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (LBIO) geen inningsverzoeken voor alleen partneralimentatie in de (hele) VS in behandeling kan nemen. Deze conclusie is voorbarig.

De veronderstelling dat een alimentatie-gerechtigde in Nederland altijd op een eigen advocaat moet terugvallen, lijkt voorbarig te zijn. Mr. Kleijkamp baseert haar gedachte op informatie van het LBIO dat aangewezen autoriteiten in de staat *Californië* niet bereid zijn om alleen partneralimentatie te innen. Het betrof hier een zaak van een ontvangst-gerechtigde in Nederland zonder kinderen.

In deze staat kan de partneralimentatie inderdaad uitsluitend in combinatie met kinderalimentatie geïnd worden. Het beleid hierin wordt bepaald door de centrale autoriteit in Californië, de zogeheten Department Of Child Support Services (IV-D Agency). Alleen als beiden gerechtelijk zijn vastgelegd in een Nederlandse alimentatiebeschikking, kan de partneralimentatie als het ware meeliffen met de inning van kinderalimentatie.

Echter, in een andere Amerikaanse staat kan de betreffende IV-D Agency opteren om wel alleen de partneralimentatie te innen. Hoewel het artikel van mr. Kleijkamp anders doet vermoeden, is de keuze hierin voorbehouden aan elke afzonderlijke staat. Deze vrijheid om te kiezen komt tot uitdrukking in art. 2 lid 1 Alimentatie-overeenkomst van 30 mei 2001 tussen Nederland en de VS: 'Verplichtingen tot levensonderhoud jegens een echtgenoot of vroegere echtgenoot ingeval er geen minderjarige kinderen zijn, worden op grond van deze Overeenkomst echter uitsluitend geldend gemaakt in staten en andere territoriale eenheden van de Verenigde Staten die *verkiezen* zulks te doen' (curs. LDdB).

Verder zijn alle centrale alimentatie-instellingen in de VS gebonden aan de 'Social Security Act' 1996. In artikel 454(4)B staat dat IV-D instellingen diensten mogen verlenen voor 'spousal-only cases': 'A state must enforce any support obligation established [for] - (i) a child with respect to whom the State provides services under the [state] plan; or (ii) the custodial parent of such a child.' En in navolging staat artikel 454(32)(B) de deelstaat toe '(...) a state plan, at state option, to provide for services under the plan for enforcement of a spousal order entered by a foreign reciprocating country of a foreign country with which state the state has an arrangement.'

Sinds de inwerkingtreding van de bilaterale Alimentatie-overeenkomst op 1 mei 2002 is het LBIO namens Nederland als centrale autoriteit belast met de uitvoering van deze verdragstaak. Een expertise die overigens al jaren binnen de organisatie bestaat met de uitvoering van het (multilaterale) Verdrag van New York inzake het verhaal in het buitenland van uitkeringen tot onderhoud (20 juni 1956). Onze internationale afdeling onderhoudt met elke Amerikaanse staat nauwe contacten over de mogelijkheden om alimentatie te innen. Omdat het vraagstuk 'alleen partneralimentatie' in de praktijk nog niet in elke staat is beproefd, moet altijd per staat worden nagegaan of het toegelaten is. Van sommige staten is het bekend, van ande-

re nog niet. Onlangs accepteerde bijvoorbeeld de staat Washington zonder aarzeling een 'spousal-only' verzoek.

Het gebrek aan voldoende praktijkervaring ligt in het feit dat het LBIO tot nu 'pas' bij 21 Amerikaanse staten een inningsverzoek heeft ingediend. Behalve dat naar 31 staten dus nog nooit een alimentatiezaak is verstuurd, krijgt het LBIO slechts een beperkt aantal verzoeken voor verzending van een zaak voor inning van alleen partneralimentatie, doordat het aantal situaties waarin alleen de betaling van partneralimentatie wordt opgelegd, verhoudingsgewijs beperkt is.

Wilt u weten of via het LBIO alleen partneralimentatie kan worden geïnd, dan kunt ons daarover rechtstreeks benaderen. De juridische weg is in elk geval niet in iedere staat voorbehouden aan de advocatuur.

Overigens neemt het LBIO van alle Amerikaanse staten verzoeken tot inning van alleen partneralimentatie in Nederland in behandeling. Of het nu gaat om tenuitvoerlegging van bestaande alimentatie-uitspraken (gerechtelijk of administratief) in een exequaturprocedure of om gerechtelijke vaststelling van een nieuwe uitspraak. In beide gevallen wordt via de gerechtelijke weg eerst een juridische titel afgedwongen, waarna het inningstraject kan starten.

Er is kortom in de praktijk meer mogelijk dan het artikel van mr. Kleijkamp weergeeft.

(*Leo D. de Bakker, RA, directeur LBIO*)

(advertentie)

RECHTSORDE®

SCHEPT ORDE IN RECHTSINFORMATIE

Nieuw

www.rechtsorde.nl

één betrouwbare bron, alle rechtsinformatie,
verrassend aantrekkelijk geprijsd

- Alle Nederlandse wet- en regelgeving, zowel centraal als decentraal
- Jurisprudentie, officiële publicaties en CAO's
- EU-recht en internationaal recht
- Dagelijks geactualiseerd
- Overzichtelijk geordend en alle verwante documenten onderling gekoppeld onder toezicht van juridisch deskundigen
- Razendsnel zoekresultaat
- Bijzonder attractief geprijsd

Gefundeerd op meer dan 17 jaar ervaring met elektronische juridische publicaties.

Rechtsorde b.v., tel. 073 52 860 52, e-mail: contact@rechtsorde.nl

Meld u aan voor
1 maand gratis
proefabonnement

RADEN VOOR RECHTSBIJSTAND OVER RAPPORT COMMISSIE VAN WIJMEN

De Raden voor Rechtsbijstand willen met name iets kwijt over het functioneren van de toevoegingspraktijk. We constateren met genoegen dat in het rapport van de Commissie Van Wijmen de gefinancierde rechtsbijstand als waarborg voor het goed functioneren van de rechtstaat is opgenomen. Om te voorkomen dat dit een papieren tijger wordt, zullen regels ter handhaving daarvan moeten worden neergelegd in – bij voorkeur – de Advocatenwet.

Dat de advocaat volgens de commissie ook een publieke taak – het behandelen van gesubsidieerde zaken – heeft, zou naar het oordeel van de Raden aandacht moeten krijgen binnen de universitaire opleiding. Behoud en instroom van voldoende gekwalificeerde advocaten voor deze vorm van publieke dienstverlening, is immers een essentiële voorwaarde voor het goed functioneren van het stelsel. De advocaat die op basis van toevoeging zijn diensten verleend, draagt bij aan een goede rechtsbedeling.

Dat deze dienstverlening van goede kwaliteit moet zijn, staat buiten kijf, en dat hieraan voorwaarden worden verbonden over kwaliteitszorg en kwaliteitsborging, lijkt inmiddels onomstreden. In de gesubsidieerde sector zijn zaken als inschrijvingsvoorwaarden, intervisie en audits inmiddels vertrouwde figuren. Dat deze kwaliteitsinstrumenten niet gelden voor de niet-gesubsidieerde praktijk, achten de raden niet te handhaven.

De raden steunen het voorstel van de commissie ten aanzien van het invoeren van baliebrede kwaliteitszorg. De ontwikkelde Kwaliteitsstandaard 2007 zou daarvoor als

basis kunnen dienen. Uit het opzetten van erkende specialisatieverenigingen en het introduceren van een *Bar exam*, blijkt de erkenning van de noodzaak van de kwaliteitszorg. Wij geven er de voorkeur aan dat de beroepsgroep zelf – door zelfregulering, faciliteren en financieren van kwaliteitstrajecten – de kwaliteit van de dienstverlening waarborgt.

Tevens moet aandacht worden geschonken aan de wijze waarop de rechtzoekende ondersteund kan worden in zijn zoektocht naar de juiste advocaat voor zijn zaak. Daarvoor dienen informatie over specialisaties, voorkeursgebieden en tuchtrechtelijke veroordelingen op eenvoudig toegankelijke wijze (op papier en digitaal) beschikbaar te komen. Samenwerking met het Juridisch Loket en de Raden voor Rechtsbijstand kan hier goede diensten bewijzen.

De Raden oriënteren zich op het introduceren van het model van *preferred supplier*. De advocaat die aantoonbaar maatregelen heeft genomen ter waarborging van de kwaliteit van zijn dienstverlening, kan in aanmerking komen voor onder andere toewijzing van meer zaken vanuit het Juridisch Loket.

De door de commissie voorgestelde verzwaring van de beroepopleiding zal naar het oordeel van de Raden uitwerking kunnen krijgen in het stellen van zwaardere eisen aan gedurende de stage te ontvangen begeleiding en supervisie. De gesubsidieerde praktijk is en mag geen praktijk zijn waarin beginnende advocaten zonder voldoende kennis en ervaring zelfstandig zaken kunnen behandelen; ook in deze praktijk moet dezelfde professionele standaard worden

aangelegd. Een aantal grote kantoren laat met het inrichten van een intern opleidingsinstituut zien dat begeleiding en coaching in de beginfase van de praktijkuitoefening uiterst serieus moet worden genomen.

De Raden kunnen zich goed vinden in het pleidooi van de commissie voor het behoud van het procesmonopolie. Ook hier bestaat een sterke samenhang met noodzakelijk geachte kwaliteit van juridische dienstverlening. Openstelling van de markt voor andere juridische dienstverleners brengt nieuwe risico's mee. De advocatuur zal als keerzijde van het behoud van het procesmonopolie een duidelijke stap voorwaarts moeten maken in de kwaliteitsbevordering en – borging.

Minder begrijpelijk achten de raden het enig cryptisch geformuleerde voorstel van de commissie om de toegang tot de gefinancierde rechtshulp en de honorering terug te leggen bij de advocatuur.

Het bestaande draagvlak en de betrouwbaarheid van het stelsel is gebaseerd op de huidige uitvoeringspraktijk en de daarmee verband houdende beheersingsmaatregelen. Wijziging daarvan zal grote financiële risico's meebrengen.

Wat *no win no fee* betreft willen de Raden slechts aandacht vragen voor de doorwerking daarvan in de uitvoeringspraktijk. Nu VIValt eenmaal operationeel is, lijkt er weinig steun te vinden voor een verzwaring van de uitvoeringslasten.

(Namens de Raden voor rechtsbijstand, Frits Haarlemmer)

La Gro groeit, groei mee

La Gro Advocaten

zoekt voor de algemene rechtspraktijk in Gouda

advocaat-stagiaires

La Gro Advocaten biedt advocaat-stagiaires een opleiding met een brede en algemene ontwikkeling en laat hen kennismaken met alle aspecten van de advocatuur.

Heb je een studie Nederlands recht (bijna) afgerond (afstudeerrichting civiel recht) dan ontvangen wij graag je sollicitatiebrief met cv en universitaire cijferlijst.

Voor meer informatie:

Mr Philippe Frinking - telefoonnummer 0182 – 518433.

en voor het kantoor in Woerden een

gevorderd advocaat-stagiaire of beginnend advocaat-medewerker

Binnen de algemene praktijk van het kantoor in Woerden zul je het insolventierecht als speciaal aandachtsgebied hebben. Heb je ervaring in een algemene ondernemingsgerichte civiele praktijk en ben je bereid de Insolad cursus te doen, dan ontvangen wij graag je sollicitatiebrief met motivatie, cv en referenties.

Voor meer informatie:

Mr Adriaan Norenburg - telefoonnummer 0348 – 418780.

Sollicitatie en informatie:

La Gro Advocaten
Brigitta van der Heijden
Postbus 155
2400 AD Alphen aan den Rijn
Telefoon 0172-503250
E-mail sollicitatie@lagrolaw.nl

La Gro Advocaten:

Open cultuur
Korte communicatielijnen
Allround en middelgroot
Deskundig en persoonlijk betrokken
Een team van 35 advocaten
Werkend vanuit drie kantoren
in het Groene Hart

La Gro Advocaten
La Gro

www.lagrolaw.nl

La Gro Advocaten is gevestigd in Alphen aan den Rijn, Gouda en Woerden.

Voortgezette Stagiaire Opleiding en Permanente Opleiding

In deze rubriek het cursusaanbod in het kader van de Permanente Opleiding (PO) en het cursusaanbod voor de Voortgezette Stagiaire Opleiding (VSO). Per 1 januari 2005 kunnen de door de Orde erkende opleidingsinstellingen naast PO-cursussen tevens VSO-cursussen voor advocaat-stagiaires organiseren.

PERMANENTE OPLEIDING

OVERIGE RECHTSGBIEDEN

The Past and Future of Money

31-08-2006 13:30 - 17:20

01-09-2006 10:00 - 17:00

Plaats Leiden

Doelgroep PO

Niveau ** Actualiteiten

Instelling E.M. Meijers Instituut,

tel. 071-5275200

Docent(en) prof. dr. J. Andreau, prof. mr.

W. Ernst, prof. mr. S.C.J.J. Kortmann, mr.

B. du Laing, prof. mr. C.E. du Perron, mr.

C. Proctor, prof. mr. W.A.K. Rank, prof.

mr. W. Snijders, prof. J. Sonnekus, prof.

mr. W.J. Zwalve

Cursusprijs € 350 geen BTW

Opleidingspunten

08 Juridisch

-- Beroepsvaardigheden

-- Management/Organisatie

08 Totaal

Het niveau van de opleidingen is als volgt weergegeven:

* Basisniveau (doorgaans minder dan 1 jaar ervaring in het betreffende vakgebied; weinig tot geen voorkennis aanwezig).

** Verdiepingsniveau (doorgaans meer dan 1 jaar ervaring in het betreffende vakgebied; basiskennis aanwezig en gerichte praktijkervaring vereist).

*** Specialisatieniveau (doorgaans meer dan 3 jaar ervaring in het betreffende vakgebied; hoog kennisniveau aanwezig en gerichte praktijkervaring vereist).

Personalia

BEËDIGD ALS ADVOCAAAT EN PROCUREUR

Bakker, mw. mr. F., Stedumermaar 8 (9735 AC) Groningen, tel. 050-3134750, fax 050-3138586

Baks, mr. S., Groenewoudseweg 1 (5621 BA) postbus 218 (5600 MD) Eindhoven, tel. 040-

2784782, fax 040-2782885

Balke, mr. A.C., Terborchstraat 12 (8011 GG) Zwolle, tel. 038-4235414, fax 038-4234784, e-mail zwolle@capra.nl

Beckand, mr. M.F.L., Stadhouderslaan 100 (2517 JC) postbus 29702 (2502 LS) Den Haag, tel. 070-3633555, fax 070-3651051, e-mail info@ruigpartners.nl

Het Bureau van de Orde

ONDERWERP

Algemene informatie (w.o. Advocatenpaspoort)

N.a.w.-gegevens advocatuur

Auditbureau (kwaliteitszorg)

Centrale Controle Verordeningen

Landelijke financiële bijdrage

Communicatie (brochures, Vademecum)

BalieNet-certificaten

Overige (praktijk)vragen van advocaten

TELEFOONNUMMER

070 - 335 35 35

070 - 335 35 29

070 - 335 35 71 / 82

070 - 335 35 26

070 - 335 35 23

070 - 335 35 52

070 - 335 35 71 / 86

070 - 335 35 71 / 86

E-MAILADRES

info@advocatenorde.nl

info@barbeheer.nl

audit@advocatenorde.nl

ccv@advocatenorde.nl

finorg@advocatenorde.nl

pr@advocatenorde.nl

certificaat@advocatenorde.nl

helpdesk@advocatenorde.nl

Opleiding

- Beroepsopleiding (BO) 070 - 335 35 55 opl@advocatenorde.nl (vragen van stagiaires inzake BO) (09.00-12.00 uur)
- Voortgezette Stagiaire Opleiding (VSO) 070 - 335 35 58 / 78 vso-po@advocatenorde.nl (vragen van stagiaires inzake VSO en erkende opleidingsinstellingen)
- Permanente Opleiding (PO) 070 - 335 35 58 / 78 vso-po@advocatenorde.nl (vragen van erkende opleidingsinstellingen en advocaten inzake PO-punten)
- Permanente Opleiding (PO) 070 - 335 35 41 / 89 jz@advocatenorde.nl (onthefingen PO)
- Vrijstelling BO en VSO 070 - 335 35 41 / 89 jz@advocatenorde.nl

Neuhuyskade 94, Postbus 30851, 2500 GW Den Haag
Telefoonnummer algemeen +31 (0)70 - 335 35 35
Faxnummer algemeen +31 (0)70 - 335 35 31

Meldingen voor deze rubriek kunnen worden doorgegeven aan: adres@advocatenorde.nl

Beeker, mw. mr. M.E.B., Burg. Roelenweg 11 (8031 EV) postbus 600 (8000 AP) Zwolle, tel. 038-4259200, fax 038-4259252, e-mail m.e.beeker@nysingh.nl

Bijlsma, mr. J., Koningin Julianaplein 30 (2595 AA) postbus 11756 (2502 AT) Den Haag, tel. 070-5153000, fax 070-5153100, e-mail j.bijlsma@pelsrijcken.nl

Dekker, mw. mr. W.V.M., Noordplassenweg 120 (1316 VV) Almere, tel. 036-5304552
Denninger, mr. I.N.A., Kenaupark 21 (2011 MR) postbus 5563 (2000 GN) Alkmaar, tel. 023-5424292, fax 023-5425277, e-mail haarlem@vandiepen.com

Diepstraten, mw. mr. K.C., Noordeinde 2-a (2311 CD) postbus 2020 (2301 CA) Leiden, tel. 071-5124443, fax 071-5120481, e-mail info@gl-advocaten.nl

Duiveman, mw. mr. A.C.W., Wipstrikkerlaan 95 (8023 DW) postbus 516 (8000 AM) Zwolle, tel. 038-4530340, fax 038-4530241, e-mail info@schuldink.nl

Emonds, mw. mr. Y.M., Nieuwe Gracht 124 (2011 NM) postbus 280 (2000 AG) Haarlem, tel. 023-5530230, fax 020-5530260, e-mail info@pjsadvocaten.nl

Geitenbeek, mw. mr. J.E., Johan van Oldenbarneveltlaan 9-e (2582 NE) postbus 82228 (2508 EE) Den Haag, tel. 070-3589479, fax 070-3585197

Haaren, mr. A.J.M. van, Nieuwe Doelenstraat 2 (6901 AS) Zevenaar, postbus 3060 (6802 DB) Arnhem, tel. 0316-344188, fax 0316-344816

Have, mr. W.B.J. ten, Jan van Nassastraat 113 (2596 BS) postbus 93102 (2509 AC) Den Haag, tel. 070-4166616, fax 070-3226940, e-mail info@wlaws.com

Heuvel, mr. C.N. van den, Westeinde 58-d (2275 AG) postbus 50 (2270 AB) Voorburg, tel. 070-3870008, fax 070-3874382, e-mail advoboho@advoboho.nl

Hoekstra, mw. mr. L., Willemskade 7 (8911 AW) postbus 2610 (8901 AC) Leeuwarden, tel. 058-2121464, fax 058-2133025, e-mail info@vandersluisvanderzee.nl

Huizenga-Kramer, mw. mr. A., Burg. Roelenweg 11 (8021 EV) postbus 600 (8000 AP) Zwolle, tel. 038-4259200, fax 038-4259252, e-mail a.huizenga@nysingh.nl
Jäger, mw. mr. N.M.P., Tesselschadestraat 412 (1054 ET) Amsterdam, tel. 020-5896000, fax 020-5896001, e-mail orde@aova.nl

Jansen, mr. mr. M., Paslaan 21 (7311 AJ) postbus 10391 (7301 GJ) Apeldoorn, tel. 055-5789650, fax 055-5789660, e-mail info@bakhuisadvocaten.com

Jansen, mr. E.H., Stedumermaar 8 (9735 AC) Groningen, tel. 050-3134750, fax 050-3138586

Janssen, mr. M.H., Parklaan 17 (3016 BA) postbus 23052 (3001 KB) Rotterdam, tel. 010-2770300, fax 010-4364977, e-mail schaaap.partners@schaaapdam.nl

Joha, mw. mr. W.S.T., Groot Hertoginnelaan 26 (2517 EG) postbus 18598 (2502 EN) Den Haag, tel. 070-3115411, fax 070-3115412, e-mail joha@djd.nl

Kaptan, mw. mr. D., Kerklaan 37 (7311 AC) Postbus 10482 (7301 GL) Apeldoorn, tel. 055-5212491, fax 055-5214731, e-mail info@dusseldorpcs.nl

Kelderhuis, mr. H.H., Nieuwe Gracht 124 (2011 NM) postbus 280 (2000 AG) Haarlem, tel. 023-5530230, fax 023-5530260, e-mail info@pjsadvocaten.nl

Kerdel, mw. mr. K.J., Koningin Julianaplein 30 (2595 AA) postbus 11756 (2502 AT) Den Haag, tel. 070-5153000, fax 070-5153100, e-mail info@pelsrijcken.nl

Keus, mr. J.W.D., Koningin Julianaplein 30 (2595 AA) postbus 11756 (2502 AT) Den Haag, tel. 070-5153000, fax 070-5153100, e-mail info@pelsrijcken.nl

Kingma, mr. S.M., Koningin Julianaplein 30 (2595 AA) postbus 11756 (2502 AT) Den Haag, tel. 070-5153000, fax 070-5153100, e-mail info@pelsrijcken.nl

Kosten, mr. S.C.H., Weteringschans 126 (1017 XV) postbus 15955 (1001 NL) Amsterdam, tel. 020-5219999, fax 020-5219990, e-mail info@bousie-advocaten.nl

Mallon-Keijzer, mw. mr. I.A., Annastraat 4-d (3512 GR) Utrecht, tel. 030-2232252, fax 030-2380881, e-mail vissers@mdmvadvocaten.nl

Molin, mr. S.C.H., Zuid-Hollandlaan 7 (2596 AL) postbus 90851 (2509 LW) Den Haag, tel. 070-3285328, fax 070-3285325

Mulder, mw. mr. L., Turfsingel 33 (9712 KJ) postbus 1572 (9701 BN) Groningen, tel. 050-3181344, fax 050-3124918, e-mail turfsingel@dehaaninfo.nl

Nijenhof, mr. M.J.J., Marienburg 67 (6511 PS) postbus 1190 (6501 BD) Nijmegen, tel. 024-3244779, fax 024-3244910, e-mail informatie@sleutels.com

Olde Loohuis, mw. mr. A.A.M., Hoofdstraat 19 (5961 EX) postbus 6104 (5960 AC) Horst, tel. 077-3988182, fax 077-3988191, e-mail advocaten@tilman.nl

Postma, mw. mr. T.K., Burg. Roelenweg 11 (8021 EV) postbus 600 (8000 AP) Zwolle, tel. 038-4259200, fax 038-4259252, e-mail info@nysingh.nl

Reuder, mr. B.M.M., Noordeinde 33 (2514 GC) postbus 305 (2501 CH) Den Haag, tel. 070-3023500, fax 070-3023670, e-mail info@houthoff.com

Rietveld, mw. mr. A.A.E., Amaliestraat 7 (2514 JC) postbus 240 (2501 CE) Den Haag, tel. 070-3130000, fax 070-3130099, e-mail

info@veb.net

Sikkens, mw. mr. M.G.V., Alexanderstraat 2 (2514 JL) postbus 85551 (2508 CG) Den Haag, tel. 070-3110711, fax 070-3110722, e-mail ujlav@ujlav.nl

Sluis, mw. mr. D. van der, Parkstraat 30 (2514 JK) postbus 801 (2501 CV) Den Haag, tel. 070-3617002, fax 070-3616032

Smit, mr. J.J.M., Haren 116 (1131 EW) postbus 156 (1130 AD) Volendam, tel. 0299-368515, fax 0299-369357

Sprakel, mr. J., Nieuwe Gracht 5-a (2011 NB) Haarlem, tel. 023-5426688, fax 023-5426690, e-mail fischer@balienet.nl

Steenpoorte, mr. M.W., Statenlaan 55 (5233 LA) postbus 1714 (5200 BT) Den Bosch, tel. 073-6927777, fax 073-6927789, e-mail info@banning.nl

Tichelaar-de Vries, mw. mr. W.M., Parallelweg 9-c (8603 XA) postbus 45 (8600 AA) Sneek, tel. 0515-426366, fax 0515-431137

Vulpen, mr. J. van, Pythagoraslaan 2 (3584 BB) postbus 85250 (3508 AG) Utrecht, tel. 030-2121111, fax 030-2121333, e-mail utrecht@cms-dsb.com

Walstock, mw. mr. L.J.F.H., Arthur van Schendelstraat 740 (3511 MK) postbus 516 (3500 AM) Utrecht, tel. 030-2347234, fax 030-2347272, e-mail l.walstock@bs-advocaten.nl

Wolde, mw. mr. E. van, Stedumermaar 8 (9735 AC) Groningen, tel. 050-3134750, fax 050-3138586

PRAKTIJK NEERGELEGD

Aalst-Pors, mw. mr. H.A.J. van Rotterdam 31-05-2006

Bisscheroux, mw. mr. A.P.A. Amsterdam 07-12-2005

Borest, mr. J.R.R.C.L. Arnhem 01-06-2006

Burger, mw. mr. J. den Amsterdam 31-05-2006

Dijkhuizen, mw. mr. N. Alphen a/d Rijn 01-06-2006

Grandia, mr. R. Rotterdam 01-06-2006

Greeneveld, mr. P. Barendrecht 08-06-2006

Haarbosch, mr. S.G.C. Amersfoort 01-06-2006

Joseph, mw. mr. J.J.L. Huissen 11-05-2006

Klinkhamer, E.C.G. Rotterdam 01-06-2006

Knibbe-Bosch, mw. mr. A. Den Haag 01-06-2006

Küçüközcân LL.M., mw. mr. H. Alkmaar 01-02-2006

Lokhorst, mr. D.J.W.C. Doetinchem 15-05-2005

Metsemakers-de Jong, mw. mr. B.V. Utrecht 01-06-2006

Pouw, mw. mr. A. Lichtenvoorde 01-06-2006

Rosmalen, mw. mr. N.M. van Amsterdam 01-06-2006

Rossum, mw. prof. mr. A.A. van Den Haag 01-06-2006

Vliet, mr. C.F.M. van Delft 22-05-2006

Wols, mw. mr. D.A. Amsterdam 31-05-2006

OVERLEDEN

Cats, mr. S.J. Emmen 10-06-2006

Fransen van de Putte, mr. A.S. Amsterdam 11-06-2006

KANTOORVERPLAATSING

Cornelissen, mr. B.: Europaweg 202 (7336 AR) postbus 695 (7300 AR) Apeldoorn, tel. 055-5262020, fax 055-5262021, e-mail apeldoorn@dommerholt.nl

Hoogland, mr. J.P. (Den Haag): Nassaulaan 12 (2514 JS) postbus 30435 (2500 GK) Den Haag, tel. 070-3738496

Jager, mr. T.J.P.: A. Hofmanweg 5-a (2031 BH) Haarlem, tel. 023-7505147, fax 023-7505148, e-mail jager@jagerwesterwoudt.nl

Kieboom, mr. Th.H.P. van den (Utrecht): Johan de Wittstraat 39 (3311 KG) postbus 960 (3300 AZ) Dordrecht, tel. 078-6148756, fax 078-6133173, e-mail tk@atmadvocaten.nl

Speelman, mr. G.A. (Zoetermeer): Stadsring 248-250 (3811 HS) Amersfoort, tel. 033-4652800, fax 033-4652807, e-mail info@damman-advocaten.nl

Westerwoudt, mr. L.A.L.: A. Hofmanweg 5-a (2031 BH) Haarlem, tel. 023-7505147, fax 023-7505148, e-mail westerwoudt@jagerwesterwoudt.nl

NIEUW KANTOOR/ASSOCIATIE

Jager Westerwoudt Advocaten (mrs. T.J.P. Jager en L.A.L. Westerwoudt) A. Hofmanweg 5-a (2031 BH) Haarlem, tel. 023-7505147, fax 023-7505148, e-mail info@jagerwesterwoudt.nl

MEDEVESTIGING

ATM Advocaten (mr. Th.H.P. van den Kieboom) Johan de Wittstraat 39 (3311 KG) postbus 960 (3300 AZ) Dordrecht, tel. 078-6148756, fax 078-6133173, e-mail info@atmadvocaten.nl

NAAMSWIJZIGING

Randstad Advocaten te Almere thans: **Den Besten & Zwijs Advocaten**
Den Besten & Sloof Advocaten te Almere thans: **Sloof Advocaten**
Stuiver Advocaten Ambtenarenrecht & Arbeidsrecht te De Meern thans: **Stuiver & Weijling Advocaten Ambtenarenrecht & Arbeidsrecht**

BEZOEKADRES/POSTBUS/TEL./FAX/E-MAIL

Claassen Kornet & Voors Advocaten te Zwolle: Emmastraat 3 (8011 AE) Zwolle
Nout Advocatenkantoor te Den Bosch: Losplaats 8 (5404 NJ) Uden
Okkerse & Schop Advocaten te Almere: Versterkerstraat 4-b (1322 AP) Almere-Stad
Stuiver & Weijling Advocaten Ambtenarenrecht & Arbeidsrecht te De Meern: e-mail info@stuiverenweijling.nl
Vlaskamp Van Loo Advocaten te Amersfoort: Stadsring 59 (3811 HN) Amersfoort

Disciplinaire beslissingen

- Alle disciplinaire beslissingen die sinds 1986 in het Advocatenblad zijn gepubliceerd zijn ook te vinden op www.advocatenorde.nl en BalieNet
- Publicatie in deze rubriek geschiedt door de Commissie Disciplinaire Rechtspraak, bestaande uit mr. H.J.A. Knijff, mr. J.D. Loorbach, mr. I.E.M. Sutorius mr. G.J. Kemper en mr. C.H.B. Winters.

LAAKBAAR HANDELEN ALS CURATOR

Raad van Discipline Amsterdam, 25 april 2005

(mrs. De Groot, Van den Berg, Gaasbeek-Wielinga, Goppel en De Meyere)

Handelingen in de hoedanigheid van curator tuchtrechtelijk laakbaar en onzorgvuldig jegens de belanghebbende.

– *Advocatenwet artikel 46 (2.1 Wat in het algemeen niet betaamt; 4 Wat de*

advocaat betaamt tegenover derden; 4.1 Rechters; 4.4 Benadeelde crediteur); artikel 48, lid 7

– *Gezagsregels 1, 2 en 17*

Feiten

A is bij vonnis van 23 augustus 1994 in staat van faillissement verklaard met aanstelling van mr. X als curator. Klager heeft op 13 september 1994 zijn vordering ter verificatie bij mr. X ingediend. Mr.

X heeft deze vordering op de lijst van voorlopig erkende preferente crediteuren ex artikel 3:288 sub e BW geplaatst. De gemachtigde van klager heeft aan mr. X medegedeeld dat de lex specialis, zoals bedoeld in artikel 8:211 sub b BW, op klager van toepassing is. Begin 1995 drongen de hypotheekbanken aan op uitwinning van hun zekerheden. Mr. X heeft de opbrengst van de verkoop van 3 schepen uit de boedel aan de betreffende banken afgedragen. Op 14 april 2000 heeft mr. X de bevoorrechte vordering van klager voorlopig erkend. Vervolgens heeft mr. X de banken aangeschreven en hen verzocht tot uitbetaling van de bevoorrechte vordering van klager over te gaan. De banken stelden zich op het standpunt dat de vordering inmiddels was verjaard. Slechts één bank heeft terugbetaald aan de boedel. Aan klager is in overleg met de rechter-commissaris vervolgens een voorschot betaald. Mr. X heeft klager in de periode 2001 verschillende keren medegedeeld dat een gerechtelijke procedure tegen de overige banken was gestart om terugbetaling aan de boedel te bewerkstelligen. Op 22 januari 2003 heeft mr. X aan de rechter-commissaris alsook aan klager medegedeeld dat hij deze gerechtelijke procedure, ondanks zijn eerdere beweringen daarover, niet was gestart. Mr. X heeft bij de rechter-commissaris zijn ontslag als curator aangeboden. De rechter-commissaris heeft dit ontslag niet aanvaard. Inmiddels heeft mr. X de procedure alsnog gestart. De klacht houdt, zakelijk weergegeven, in dat mr. X in strijd met artikel 46 van de Advocatenwet heeft gehandeld door het gedurende zeer lange tijd fingeren van een gerechtelijke procedure en het instandhouden van een verkeerde voorstelling van zaken.

Overwegingen raad

De advocaat dient de hem opgedragen zaken zorgvuldig te behandelen en de advocaat dient zich zodanig te gedragen dat het vertrouwen in de advocatuur of in zijn eigen beroepsuitoefening niet wordt geschaad en hij dient in het belang van de rechtzoekende en van de advocatuur in het algemeen te streven naar een onderlinge verhouding die berust op welwillendheid en vertrouwen. Nu mr. X heeft erkend dat hij geruime tijd heeft volhard in het instandhouden van een onjuist beeld en in strijd met de waarheid bepaalde zaken heeft verklaard aan (de advocaat van) klager en aan de rechter-commissaris heeft hij tuchtrechtelijk laakbaar en in strijd met de Gedragsregels 1, 2 en 17 gehandeld. Uit de gegrondheid van de klacht volgt voorts dat het verzoek van klager om uit te spreken dat mr. X onzorgvuldig gehandeld heeft, kan worden toegewezen. Het standpunt van mr. X dat klager geen schade zou hebben opgelopen, volgt de raad niet. Overigens is niet gebleken van omstandigheden die het handelen in strijd met de Gedragsregels zouden kunnen rechtvaardigen. De klacht is derhalve gegrond. Gelet op de ernst van de gedragingen alsmede de lange periode waarin mr. X heeft volhard in onjuiste verklaringen, acht de raad de maatregel van berisping op zijn plaats.

Volgt

Gegrondverklaring van de klacht met oplegging van een berisping. Voorts spreekt de raad uit dat mr. X jegens klager niet de zorgvuldigheid heeft betracht die bij een behoorlijke uitoefening van rechtshulpverlening betaamt.

Noot

De taakuitoefening van de advocaat als curator in een faillissement behoort niet tot het terrein dat door het advocatentuchtrecht wordt bestreken. Uitsluitend indien de advocaat zich in die hoedanigheid zich zou misdragen en daardoor het vertrouwen in de advocatuur zou schaden, kan er voor tuchtrechtelijke toetsing aanleiding zijn. Het valt op dat de raad in zijn beoordeling met geen woord erover rept dat mr. X als curator is opgetreden en de klacht uitsluitend zijn handelen als curator betreft. De raad toetst de handelwijze van de curator juist aan die Gedragsregels die zien op de advocaat als rechtshulpverlener, terwijl mr. X nimmer als zodanig jegens klager of wie dan ook is opgetreden.

Kennelijk heeft de raad klager ook nog een handje willen helpen met de uitspraak dat mr. X niet de zorgvuldigheid heeft betracht die bij een behoorlijke rechtshulpverlening betaamt als opstapje voor een eventuele civiele schadevergoedingsprocedure. Dat is des te verwonderlijker omdat voor zo'n uitspraak slechts plaats is in de relatie tussen de advocaat en degene aan wie hij rechtshulp verleent of had moeten verlenen. Het is vaste rechtspraak van het hof dat een dergelijke verklaring slechts kan worden verzocht in verband met de zorg voor de eigen cliënt (zie bijvoorbeeld HvD, 7 april 1997, 2303, *Advocatenblad* 1997, p. 877 m.nt. E).

Die situatie doet zich hier in het geheel niet voor. Dat een Raad van Discipline vaker uit de pas loopt blijkt ook uit de uitspraak van het hof waarin de grief tegen het uitspreken door de raad van het oordeel als bedoeld in artikel 48 lid 7 gegrond werd bevonden, omdat klagers niet de cliënten van de betreffende advocaat waren (HvD, 11 mei 1998, no. 2472). Onlangs heeft het hof in een herzieningsprocedure naar aanleiding van de klacht dat niet uitdrukkelijk beslist was op klagers verzoek ex artikel 48 lid 7 geoordeeld dat die beslissing slechts een afwijzing van dat verzoek had kunnen inhouden aangezien het bij de in deze wetsbepaling bedoelde uitspraak slechts gaat om de door een advocaat aan zijn cliënt verleende rechtshulp en daarvan in de verhouding faillissementscurator en failliet geen sprake is (HvD, 22 augustus 2005, no. 4316).

Naar verwachting zou ook deze uitspraak bij het hof sneuvelen maar de curator heeft het er – uit schaamte of onwetendheid? – kennelijk maar bij laten zitten. (IS)

PERIKELEN ROND CONSERVATOIR BESLAG

Raad van Discipline Arnhem, 26 april 2005

(mrs. De Vries, Dam, Van Halder, Hallmans en Knüppe)

Perikelen rond conservatoir beslag; deurwaarder zonder deugdelijke grondslag aansprakelijk gesteld voor schade.

- *Advocatenwet art. 46 (3.3.2 Dreigementen).*
- *Gedragsregel 1*

Feiten

Mr. X wordt gebeld door zijn cliënt A., met de mededeling dat zich in de bedrijfsruimte van A. een deurwaarder heeft gemeld die conservatoir beslag komt leggen op enige bedrijfsmachines. Mr. X krijgt

vervolgens de deurwaarder aan de telefoon. Hij informeert naar het kennelijk verkregen verlov en verneemt dat de deurwaarder twee technici laat komen die de machines stil gaan zetten. Mr. X laat weten dat hij met de raadsman van de beslaglegger, mr. Z, contact op zal nemen en spreekt het vertrouwen uit dat met beslaglegging wordt gewacht totdat dat overleg heeft plaatsgevonden. Mr. Z blijkt niet bereikbaar waarna nieuw telefonisch overleg met de deurwaarder plaatsvindt. Technici zijn inmiddels gearriveerd waarop mr. X laat weten dat hij zijn cliënt inmiddels heeft geadviseerd in afwachting van het overleg met mr. Z aan de technici geen toegang te verlenen. Bovendien laat mr. Z weten dat het beslag naar zijn inzicht vexatoir is en de deurwaarder persoonlijk aansprakelijk is voor de schade die door het stilleggen van de machines zou optreden. De deurwaarder laat zich vervolgens bijstaan door een politiefunctaris waarna uiteindelijk de machines door de door de deurwaarder ingeschakelde technici worden stilgelegd. In een daarop gevolgd kort geding bereiken partijen overeenstemming, met als resultaat dat de cliënt van mr. X een bepaald bedrag aan de beslaglegger betaalt en de beslaglegger ermee instemt dat de machines weer in gebruik worden gesteld.

De deurwaarder dient tegen mr. X een klacht in. Klachtonderdeel a. luidt dat mr. X zeker gezien de emotionele toestand waarin zijn cliënt verkeerde de zaak niet had mogen laten escaleren. Klachtonderdeel b. is dat mr. X hem niet persoonlijk aansprakelijk had mogen stellen nu het beslag en de daarmee samenhangende afgifte van de machines door maar liefst twee voorzieningenrechtters waren goedgekeurd.

Overwegingen van de raad

Ten aanzien van klachtonderdeel a.

Oorspronkelijk was klager wel binnen gelaten. Toen hij terug wilde komen met de technici heeft mr. X zijn cliënt geadviseerd klager, althans de door hem ingeschakelde technici, niet binnen te laten. Mr. X diende de belangen van zijn cliënt op een zo goed mogelijke wijze te dienen. art. 444 lid 2 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering geeft de mogelijkheid toegang aan een deurwaarder te weigeren. De cliënt van mr. X had belang bij vertraging van de beslaglegging, omdat mr. X de hoop had alsnog met de wederpartij een vergelijk te kunnen treffen. Het stond mr. X dus vrij te adviseren, zoals hij heeft gedaan.

Klachtonderdeel a. is derhalve ongegrond.

Ten aanzien van klachtonderdeel b.

Klager verscheen bij de cliënt van mr. X met een opdracht tot het leggen van een beslag en een verlov van de voorzieningenrechter om dit te mogen doen. Weliswaar heeft mr. X gesteld nog in overleg met de wederpartij te zijn, doch dit is niet komen vast te staan. Bovendien heeft mr. X de opdrachtgever van klager telefonisch ook niet kunnen bereiken, zodat die dag het overleg tussen partijen niet kon worden hervat.

Er bestond derhalve op dat moment voor mr. X geen enkele reden om klager persoonlijk aansprakelijk te stellen voor wat deze op grond van zijn opdracht moest en uit hoofde van de verkregen titel mocht doen. Indien mr. X het met de beslaglegging niet eens was stond hem

de weg van een executie kort geding (kort geding tot opheffing? bew.) open, welke weg mr. X uiteindelijk ook heeft bewandeld. In zoverre heeft mr. X dus onjuist gehandeld.

Echter niet is komen vast te staan dat mr. X klager met de gewraakte opmerking heeft willen intimideren. Mr. X ontkent dit en het tegendeel is door klager niet aannemelijk gemaakt. Bij dit oordeel heeft de raad ook betrokken, dat aangenomen mag worden dat een deurwaarder wat dat betreft het nodige gewend is. De raad beoordeelt de handelwijze van mr. X derhalve niet zodanig ernstig, dat hem daarvan in tuchtrechtelijk opzicht een verwijt moet worden gemaakt.

Klachtonderdeel b. is derhalve ongegrond.

Beslissing

De klacht wordt in beide onderdelen ongegrond verklaard.

TEGENSTRIJDIGE BELANGEN

Raad van Discipline 's-Hertogenbosch, 2 mei 2005

(mrs. Raab, Van Dooren, Teeuwen, Theunissen en Peeters)

- *Advocatenwet art. 46 (2.4. Het vermijden van belangenconflicten)*
- *Gedragsregel 7*

Feiten

Klager is in dienst bij A. In het jaar 2003 ontstaat er een kwestie met UWV in verband met arbeidsongeschiktheid van klager. Voor hem treedt op mr. B, als advocaat werkzaam ten kantore van Z-Advocaten. Mr. C, eveneens advocaat bij dit kantoor, voorziet problemen in het geval een arbeidsgeschil mocht ontstaan tussen klager en diens werkgever A. Deze laatste is ook cliënt van Z-Advocaten. Mogelijkerwijze zal de arbeidsongeschiktheid een rol spelen bij een toekomstige zaak die A tegen klager zou kunnen aanspannen. Dit zou dan tot een belangenverstrengeling kunnen leiden. Mr. B legt daarop de zaak voor klager tegen UWV neer.

In het jaar 2004 dient mr. X namens de werkgever A een verzoek in tot het verlenen van een ontslagvergunning, klager betreffende. Ook mr. X is als advocaat werkzaam bij Z-Advocaten.

Klager stelt dat mr. C en hij waren overeengekomen dat Z-Advocaten niet voor A tegen klager zou optreden indien A een zaak tegen klager zou beginnen.

Klacht

Omdat het kantoor van Z-Advocaten klager in 2003 heeft geadviseerd en zijn zaak heeft behandeld tegen UWV staat het kantoor van Z-Advocaten niet vrij om in een soortgelijke zaak voor A tegen klager op te treden. Daarbij komt dat destijds, toen de behandelend advocaat mr. B meedeelde dat hij de zaak niet verder kon behandelen wegens een mogelijk tegenstrijdig belang, werd afgesproken dat Z-Advocaten niet voor A tegen klager zou optreden indien A op enig moment een zaak zou aanspannen tegen klager. Desondanks is mr. X namens A een arbeidszaak begonnen tegen klager.

Verweer

Het is juist dat mr. B klager heeft geadviseerd en daartoe een pro forma bezwaarschrift heeft ingediend inzake de kwestie van de arbeidsongeschiktheid van klager. Enkele dagen later kwam mr. B er achter dat A een cliënt was van Z-Advocaten en dat, indien A een arbeidszaak tegen klager zou aanspannen, hij niet tegen A zou kunnen optreden. De behandeling van de zaak is toen overgedragen aan een advocaat van een ander kantoor. Enig aspect dat tot tegenstrijdigheid van belangen of zelfs maar een schijn daarvan aanleiding zou kunnen geven, is niet opgetreden. Er is ook een afspraak gemaakt dat Z-Advocaten niet voor A tegen klager zou optreden, althans mr. C kan zich een dergelijke afspraak niet herinneren.

Toen mr. X namens A een verzoek tot het verlenen van een ontslagvergunning indiende was klager reeds bijna een jaar geen cliënt meer van Z-Advocaten.

Mr. X heeft geen kennis genomen van de inhoud van procedure tussen klager en UWV.

Overwegingen van de raad

Klager heeft gesteld dat hij met mr. C heeft afgesproken dat, indien A een zaak tegen hem zou beginnen, het kantoor van Z-Advocaten niet voor A zou optreden. Door mr. X wordt die afspraak ontkend, daarbij stellende dat zijn kantoorgenoot mr. C zich die afspraak niet kan herinneren. Of die afspraak al of niet is gemaakt acht de raad voor de beoordeling van de klacht niet van belang.

Voor mr. X had het duidelijk moeten zijn dat in de ontslagkwestie die hij tegen klager in behandeling nam de kwestie van de arbeidsongeschiktheid van klager een rol zou (kunnen) spelen. Nu mr. B zich voor klager met de kwestie van de arbeidsongeschiktheid had beziggehouden kon mr. X daarvan in de door hem voor A tegen klager aanhangige zaak gebruik maken in het belang van A. Dat niet mr. X maar een kantoorgenoot zich met de zaak tegen UWV heeft beziggehouden doet daaraan niets af. Elke schijn van partijdigheid behoort te worden vermeden. De raad merkt nog op dat de kwestie van een (mogelijke) belangenverstrengeling zich uitstrekt tot alle advocaten van het samenwerkingsverband, in casu van Z-Advocaten.

Volgt

Gegronde verklaring van de klacht en enkele waarschuwing.

GEDRAGSREGEL 16 VERSUS ART. 6 EVRM

Hof van Discipline, 23 mei 2005

(mrs. Peepkorn, Hooykaas, Creutzberg, Van Oven en Poelmann)

Raad van Discipline 's-Gravenhage, 6 september 2004

(mrs. Holtrop, Gilhuis, Nijhuis, Van Nispen tot Sevenaer en Van der Wilk)

Gedragregel 16 is niet in strijd met het 'equality of arms'-beginsel van art. 6 EVRM. De uitzonderingsbepaling van het derde lid van gedragregel 16 moet strikt worden uitgelegd. Buiten de beperking van Gedragregel 16 is het horen van getuigen als zodanig wel geoor-

loofd. (Anders: de raad, die zelfs het horen van 'eigen' getuigen door de aanzeggende advocaat ontoelaatbaar acht.)

Wanneer een gedragsrechtelijke overtreding is begaan na overleg met een kantoorgenoot is dat geen verzwarende omstandigheid.

- *Advocatenwet art. 46 (5.1. Regels die betrekking hebben op de juridische strijd.)*
- *Artikel 6 EVRM*
- *Gedragregel 16*

Feiten

Tussen de BVA en de BVB (hierna: A en B) is een geschil gerezen ter zake van de verkoop door B aan A van twee dochterondernemingen. Mr. X trad op voor B. A heeft B aansprakelijk gesteld door middel van brieven van 30 oktober 2002 en 16 mei 2003.

Mr. X heeft op 19 augustus 2003 een gesprek gevoerd met een drietal personen, D, E en F. De aansprakelijkstelling was de aanleiding voor dit gesprek. D was tot 16 mei 2001 bij één van de verkochte dochterondernemingen in dienst geweest. E was tot 21 december 2001 in dienst van diezelfde dochter, en heeft nadien nog twee à drie maanden als adviseur gefungeerd. F is tot eind 2002 in dienst geweest van B en is nadien ook nog als extern adviseur van B opgetreden.

Toevallig eveneens op 19 augustus 2003 heeft klager, de raadsman van A, namens A een verzoek ingediend tot het houden van een voorlopig getuigenverhoor met opgave van D, E en F als getuigen. Mr. X vernam van de indiening door een fax van 27 augustus 2003, van zijn cliënte. De rechtbank heeft beslist dat het voorlopig getuigenverhoor zou worden gehouden op 5 februari 2004.

Mr. X heeft op 21 januari 2004, tezamen met een kantoorgenoot, opnieuw een gesprek gehad met D, E en F gezamenlijk. Het gesprek duurde circa 1,5 uur. Het gesprek had betrekking op de gang van zaken tijdens een (voorlopig) getuigenverhoor en op twee hoofdthema's die in de aansprakelijkstelling en het verzoek tot het houden van een voorlopig getuigenverhoor aan de orde waren. Tijdens het verhoor vernam klager voor het eerst dat op 21 januari 2004 voormeld gesprek tussen mr. X en D, E en F had plaatsgevonden.

Klager stelt dat mr. X gedragregel 16 heeft overtreden door als advocaat van de wederpartij getuigen te horen nadat deze getuige door (de cliënte van) klager in het kader van een voorlopig getuigenverhoor waren aangezegd.

Verweer

Mr. X voert allereerst tot zijn verweer aan dat gedragregel 16 lid 1 strijdig is met een hoofdbeginsel van burgerlijk procesrecht, te weten de garantie van 'equality of arms' en met het door art. 6 EVRM gegeven hogere principe van het recht op gelijke posities van partijen in de civielrechtelijke procedure. Wanneer de advocaat van de partij die de getuigen voor brengt die getuigen wel mag horen, en de advocaat van

de andere partij krachtens gedragsregel 16 lid 1 niet, dan verkeert één der partijen in een bevoorrechte positie ten opzichte van de andere.

Subsidiair wordt gesteld dat de uitzonderingsbepaling van gedragsregel 16 van toepassing is; er is immers sprake van getuigen die onverminderd in een bijzondere relatie staan met B.

Mr. X heeft D, E en F in het kader van fact-finding op 19 augustus 2003 gesproken. Op dat moment was er nog geen verzoek tot het houden van een getuigenverhoor. Mr. X heeft zich vrij geacht tot voortzetting van de gesprekken nadat het rekest was ingediend op grond van de bijzondere relatie van D, E en F met zijn cliënte, B. Het betreft immers personen die in 2001 en ten tijde van de verkoop werkzaam waren binnen de groep waarvan B onderdeel is. Zij waren betrokken bij de betreffende transactie. D, E en F zijn ook de enige nog beschikbare bronnen om tot feitelijke reconstructie, in reactie op de aansprakelijkstelling, te komen.

In het gesprek is in algemene zin over de feitelijke achtergrond van het geschil gesproken, waarbij mr. X heeft gevraagd om informatie die voor hem van belang was. Toen één van de personen vroeg wat hem tijdens de enquête te wachten stond, heeft mr. X die vraag gecoupeerd. Er is geen sprake geweest van het prepareren of instrueren van getuigen.

Beoordeling door de raad

Gedragsregel 16 schrijft voor dat een advocaat personen die door de wederpartij als getuige zijn aangezegd, of kennelijk zullen worden aangezegd, niet voor het verhoor mag horen. Een uitzondering geldt voor de eigen cliënt en personen in dienst van of in een bijzondere relatie staande tot de eigen cliënt.

Partijen zijn het er wel over eens dat het door mr. X op 21 januari 2004 met D, E en F gevoerde gesprek dient te worden aangemerkt als 'horen' in de zin van de gedragsregel.

Mr. X heeft opgemerkt dat hij de getuigen ook heeft geïnformeerd over de gang van zaken tijdens het getuigenverhoor. De raad merkt hierover (ten overvloede) op dat, daargelaten of dit is aan te merken als 'horen', het daarover informeren van de getuigen bij uitsluiting de taak is van de oproepende advocaat en niet van de advocaat van de partij tegen wie de getuigen zijn opgeroepen.

De raad verwerpt het verweer dat de getuigen in een bijzondere relatie tot de cliënte van mr. X staan. De genoemde uitzonderingsregel heeft enkel betrekking op personen die in dienst van de eigen cliënt staan of die in een bijzondere relatie tot die eigen cliënt staan. Deze formulering laat niet toe dat de uitzondering van toepassing wordt geacht op getuigen die, zoals in casu, op het moment van de getuigenaanzegging niet in enige relatie tot de cliënte van mr. X staan. Immers, de getuigen D, E en F zijn geruime tijd niet meer in dienst van de toenmalige (verkochte) dochterondernemingen en die dochterondernemingen behoren tijdens de getuigenaanzegging ook niet meer tot

het concern van de cliënt van mr. X. Van D, E en F kan derhalve niet gesteld worden dat zij in een bijzondere relatie tot de eigen cliënt van mr. X stonden op het tijdstip dat zij door klager als getuigen werden aangezegd (augustus 2003).

Het feit dat D, E en F door mr. X zijn gehoord voor de getuigenaanzegging noch de omstandigheid dat die personen de enige beschikbare bronnen zouden zijn voor een door mr. X gewenste reconstructie van de feiten levert een bijzondere relatie in de zin van gedragsregel 16 op. Door D, E en F te horen op 21 januari 2004 heeft mr. X niet gehandeld zoals een behoorlijk advocaat betaamt.

Het beroep op het beginsel van 'equality of arms' brengt de raad niet tot een ander oordeel. Mr. X heeft aangevoerd dat zijn fact-finding er ten onrechte door belemmerd zou worden indien hij de drie getuigen niet mocht horen, omdat zij de enige bron van informatie zouden zijn. De raad is van oordeel dat de mogelijkheid van fact-finding – voor beide betrokken partijen – voldoende is gewaarborgd door het getuigenverhoor zelf, waarbij beide advocaten de gelegenheid hebben de getuigen te ondervragen. Bovendien heeft de advocaat die de getuigen in eerste instantie niet heeft opgeroepen de gelegenheid om hen in de contra-enquête op te roepen voor het geven van informatie. De raad merkt overigens op dat mr. X de betreffende personen op 19 augustus 2003 al heeft gehoord naar aanleiding van de aansprakelijkstelling, terwijl mr. X voorts heeft aangevoerd dat hij naar aanleiding van dat gesprek andere bronnen, te weten schriftelijke stukken, heeft geraadpleegd. Mr. X had dus de getuigen niet als enige informatiebron.

De raad overweegt ten slotte dat principieel geldt dat de advocaten van beide partijen zich dienen te onthouden van het beïnvloeden van de getuigen en acht het horen van de getuigen door de aanzeggende advocaat over de zaak zelf evenmin passend, overeenkomstig de opvatting waarvan klager ter zitting blijk gaf.

Strijdigheid van gedragsregel 16 met art. 6 EVRM wordt dus niet gevonden.

Met betrekking tot het opleggen van een maatregel overweegt de raad nog dat (als verzwarende omstandigheid) in aanmerking moet worden genomen dat mr. X zich bewust is geweest van het risico dat hij liep, getuige het feit dat hij met een kantoorgenoot heeft overlegd alvorens de aangezegde getuige te horen.

Volgt

Gegronde verklaring van de klacht onder oplegging van de maatregel van enkele waarschuwing.

Overwegingen van het hof

In appel stelt mr. X allereerst van oordeel te zijn dat, anders dan de raad heeft overwogen, het klager als advocaat van A vrij heeft gestaan te spreken met de aangezegde getuigen. Gegeven dat uitgangspunt

stond het ook mr. X als advocaat van B vrij met die getuigen te spreken; daartoe beroept mr. X zich opnieuw op art. 6 EVRM, meer specifiek op het beginsel van 'equality of arms'.

Voorts handhaaft mr. X zijn stelling dat de getuigen wel degelijk in een bijzondere relatie met B stonden.

Mr. X is zich bewust geweest dat zich in casu een gedragsrechtelijke vraag voordeed. Dat hij pas een besluit heeft genomen na overleg met een kantoorgenoot is eerder een bewijs van zorgvuldigheid dan een strafverzwarende omstandigheid.

Voorzover de grief gericht is tegen het oordeel van de raad dat het niet passend is dat de advocaat van de partij die de getuigen heeft aangezegd vóór het getuigenverhoor met die getuigen over de zaak spreekt, is de grief gegrond, nu in zijn algemeenheid niet kan worden gezegd dat een zodanig gesprek niet past. Dat leidt echter niet tot vernietiging van de uitspraak van de raad nu het hof de opvatting van mr. X dat de 'equality of arms' meebrengt dat de advocaat van de partij aan wie de getuigen zijn aangezegd, in weerwil van gedragsregel 16, met die aangezegde getuigen mag gaan spreken, verwerpt. Het hof is van oordeel dat gedragsregel 16 geen ongerechtvaardigde inbreuk maakt op het in de eis van een eerlijk proces van art. 6 EVRM besloten liggende beginsel van de 'equality of arms'. Dit beginsel waarborgt dat ieder van de procespartijen een redelijke gelegenheid moet krijgen om zijn zaak aan de rechter voor te leggen zonder te worden belemmerd door omstandigheden die hem op een wezenlijke achterstand zetten ten opzichte van zijn wederpartij. Gedragsregel 16 behelst een verbod, gelijkelijk gericht aan de advocaten van beide partijen, de door de andere partij als getuige aangezegde personen (voorzover niet vallende onder lid 3 van gedragsregel 16) vóór het getuigenverhoor te horen. Gedragsregel 16 geeft een heldere aanwijzing, die een eenvoudige orde schept op het gebied van de al-of-niet-geoorloofdheid van de omgang met aangezegde getuigen in de periode vóór hun verhoor door de rechter. Dat daarover zo min mogelijk vaagheid heerst, acht het hof een belangrijk resultaat van de regel. Gedragsregel 16, die geen directe invloed heeft op het eigenlijke getuigenverhoor door de rechter, plaatst de advocaat van de partij die getuigen heeft aangezegd inderdaad in een positie die verschilt van die van de advocaat van de andere partij, maar de advocaten wisselen hun posities zodra de andere partij harerzijds getuigen (in contra-enquête) aanzegt. Het in de regel neergelegde verbod zet de partij aan welke door de andere partij getuigen zijn aangezegd aldus niet op wezenlijke achterstand ten opzichte van de partij die de getuigen heeft aangezegd.

De grief tegen het verwerpen van het beroep op de uitzondering van gedragsregel 16 lid 3 acht het hof ten dele gegrond. De getuige die tot omstreeks eind 2002 in dienst is geweest van B, en die nadien als extern adviseur van B is opgetreden kan worden aangemerkt als een persoon die (begin 2004) tot B in een bijzondere relatie stond. Het hof verwerpt de opvatting dat hetzelfde geldt voor de andere twee getuigen. Dat zijn voormalige werknemers van de verkochte doch-

tervennootschappen, en deze hadden na de verkoop van die dochters aan A geen band meer met B. Mr. X handelde dus verkeerd door de zaak inhoudelijk met deze twee getuigen te bespreken. Het lag ook niet op de weg van mr. X om de door A aangezegde getuigen voor te lichten met betrekking tot de gang van zaken tijdens een (voorlopig) getuigenverhoor.

Met betrekking tot de grief tegen de 'strafverzwarende omstandigheid' van welbewust vooroverleg met een kantoorgenoot deelt het hof de visie van mr. X dat de omstandigheid dat hij na overleg met een kantoorgenoot is overgegaan tot de thans onjuist bevonden handelwijze, de laakbaarheid van zijn handelen niet vergroot. Die omstandigheid brengt echter evenmin mee dat die handelwijze valt te verontschuldigen.

Volgt

Bekrachtiging van de beslissing.

PRIVÉ-GEDRAGINGEN KUNNEN ONGEORLOOFD ZIJN

Raad van Discipline Leeuwarden, 27 mei 2005

(mrs. Van Riessen, Hemmes, Janssen, Van der Kwaak-Wamelink en Winkel)

Gedragingen van een advocaat in privé kunnen van dien aard zijn dat deze in het licht van zijn beroepsuitoefening ongeoorloofd zijn en mitsdien vatbaar voor tuchtrechtelijke toetsing. Het in het verband van een daarover ingediende klacht niet beantwoorden van vragen van de deken omdat het onderwerp naar het inzicht van de advocaat uitsluitend persoonlijk van aard is, is mitsdien evenzeer ongeoorloofd.

- *Advocatenwet art. 46 (2.1. Wat in het algemeen niet betaamt)*
- *Gedragsregel 1*

Feiten

Mr. X procedeert voor een Duitse rechter over de vraag of hij aan een Duitse wederpartij een zeker bedrag verschuldigd is. Ten overstaan van die rechter wordt een schikking bereikt en vastgelegd waarbij mr. X toezeit € 5.730,71 te betalen in drie termijnen. Mr. X komt zijn betalingsverplichting niet na. Vervolgens blijkt mr. X, die woonachtig is of was in Duitsland, uit het bevolkingsregister te zijn uitgeschreven zonder dat een nieuwe woonplaats is opgegeven. De wederpartij beklaagt zich erover dat mr. X de tenuitvoerlegging van de ten overstaan van de Duitse rechter bereikte schikking onmogelijk maakt. De deken vraagt inlichtingen, waarop mr. X laat weten dat de aangelegenheid in kwestie van persoonlijke aard is en dat hij daarom niet de vragen van de deken zal beantwoorden. Tegen die weigering richt zich het bezwaar van de deken.

Oordeel op de klacht

Mr. X heeft de feiten niet bestreden. Met name heeft hij niet betwist, dat hij door zijn handelen de nakoming of tenuitvoerlegging van de bereikte schikking heeft gefrustreerd. Mr. X heeft enkel tot zijn verde-

diging aangevoerd dat de klacht een privé-aangelegenheid betreft en dus niet onder het tuchtrecht valt.

In het algemeen vallen niet-beroepsmatige gedragingen van de advocaat niet onder de werking van het tuchtrecht. Privé-gedragingen van een advocaat worden alleen dan van tuchtrechtelijk belang geoordeeld, wanneer hetzij er voldoende aanknopingspunten zijn met de praktijkuitoefening om dezelfde maatstaven te laten gelden, hetzij de gedraging voor een advocaat in het licht van zijn beroepsuitoefening absoluut ongeoorloofd moet worden geacht (aldus mr. S. Boekman in Advocatentuchtrecht, derde druk, bladzijde 43).

De vraag is of de aan mr. X verweten gedragingen als zodanige gedragingen hebben te gelden dat daarop het tuchtrecht van toepassing is. De raad beantwoordt die vraag bevestigend. Het optreden van mr. X moet naar het oordeel van de raad voor hem in het licht van zijn beroepsuitoefening absoluut ongeoorloofd worden geacht.

Mr. X is ten overstaan van de rechter een schikking aangegaan waarmee het geschil met klager werd beslecht. Door zich vervolgens uit Duitsland als bewoner te laten uitschrijven met de mededeling dat hij naar Nederland was vertrokken en zich in strijd met de geldende voorschriften niet als inwoner in Nederland te laten inschrijven, maar wel in Nederland zijn beroep als advocaat uit te oefenen heeft hij zich voor klager als zijn crediteur onvindbaar gemaakt en aldus de tenuitvoerlegging van de ten overstaan van de Duitse rechter bereikte schik-

king verhinderd, althans proberen te verhinderen. Dit handelen (dat een ernstige belemmering van een behoorlijke rechtsgang oplevert) moet voor mr. X in het licht van zijn beroepsuitoefening absoluut ongeoorloofd worden geacht. Het gewraakte optreden van mr. X kan mitsdien door de tuchtrechter worden getoetst.

De door mr. X niet bestreden gedragingen leveren een handelen op, dat een behoorlijk advocaat niet betaamt.

Het vorenstaande leidt ertoe dat de klacht gegrond is.

Oordeel op het bezwaar van de deken

Vaststaat dat mr. X heeft geweigerd de deken in het kader van een tuchtrechtelijk onderzoek desverzocht nader te informeren, terwijl niet is gebleken van een bijzonder geval waarin mr. X zich zou kunnen beroepen op zijn geheimhoudingsplicht.

De advocaat behoort in een geval waarin de deken in het kader van een klachtonderzoek om informatie verzoekt, de nodige informatie aan de deken te verschaffen.

De klacht is mitsdien gegrond.

Beslissing

De klacht en het bezwaar worden gegrond verklaard en in beide zaken wordt de maatregel van berisping opgelegd. ●

(advertentie)

Everts Vogelaar Spijger Advocaten is een snel groeiend kantoor, dat actief is in het Arrondissement 's-Gravenhage, met name in het West- en Oostland. Vanuit onze kantoren in 's-Gravenzande, Naaldwijk en Pijnacker richten wij ons op een brede markt: het bedrijfsleven, overheden en de particuliere cliënt.

Everts Vogelaar Spijger •Advocaten

WESTLAND
Tiendweg 30-A
2671 SB Naaldwijk

Oudelandstraat 1
2691 CB 's-Gravenzande

OOSTLAND
Westlaan 4
2641 DM Pijnacker

www.evertsvogelaarspijger.nl

Om de huidige groei in (en naar) goede banen te leiden, zijn wij voor onze vestiging in Naaldwijk op zoek naar een:

(gevorderd) advocaat-stagiaire en advocaat medewerker

Everts Vogelaar Spijger Advocaten is een dynamisch en ambitieus advocatenkantoor. Wij zoeken kandidaten die zelfstandig mee kunnen bouwen aan de verdere ontwikkeling van ons kantoor. U zult in principe werkzaam zijn in de algemene praktijk maar er is ruimte voor specialisatie. Voor de functie van advocaat medewerker is een parttime invulling van minimaal drie dagen bespreekbaar.

Kandidaten die geïnteresseerd zijn in een kantoor met een informele sfeer gecombineerd met een zakelijke benadering willen wij graag ontmoeten. De arbeidsvoorwaarden, waaronder mogelijk een auto van de zaak, zijn uitstekend en worden in onderling overleg met de kandidaat op maat vastgesteld.

Herkent u zich in dit profiel? Neem dan contact op met onze externe personeelsadviseur Jan Steenvoort van Steenvoort & Partners uit 's-Gravenzande. Hij is bereikbaar op telefoonnummer 06 – 55 71 33 90. Uw schriftelijke reactie kan naar voormeld bureau: Postbus 115, 2690 AC 's-Gravenzande. E-mailen kan ook naar: info@steenvoort.nl.